

Ambis vysoká škola, a.s.

Bezpečnost managementu v regionech

**Právní pojetí pojmu bezpečnost ve vazbě na ústavní
zákon o bezpečnosti České republiky**

Bakalářská práce.

Autor: Kristýna Mrkvová, Dis.

Bezpečnostní management v regionech

Vedoucí práce: RSDr. Petr Rožňák, CSc., dr.h.c

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a v seznamu uvedla veškerou použitou literaturu.

Svým podpisem stvrzuji, že odevzdaná elektronická podoba práce je identická s její tištěnou verzí, a jsem seznámena se skutečností, že se práce bude archivovat v knihovně VŠ AMBIS a dále bude zpřístupněna třetím osobám prostřednictvím interní databáze elektronických vysokoškolských prací.

V Brně dne

Kristýna Mrkvová

Poděkování

Ráda bych poděkovala především vedoucímu mé bakalářské práce RSDr. Petru Rožňákovi, CSc., dr.h.c. za perfektní vedení, ochotu a trpělivost.

Dále bych chtěla poděkovat všem mně známým i neznámým respondentům za vyplnění dotazníku, protože tím výrazně přispěli k dokončení praktické části mé bakalářské práce.

V neposlední řadě patří poděkování také mé rodině za podporu po celou dobu studia.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2020/2021

Studentka:	Kristýna Mrkvová
UČO:	43322
Program:	Bezpečnostní management v regionech
Studijní obor:	Bezpečnostní management v regionech
Téma:	Právní pojetí pojmu bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.
Topic:	Legal conception of the concept of security in relation to the constitutional law on security in the Czech Republic.
Vedoucí bakalářské práce:	RSDr. Petr Rožňák, CSc., dr. h.c.
Cíl práce:	Cíl práce:

Cílem práce je charakterizovat právní pojetí pojmu bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Definovat základní terminologická a definiční východiska ústavního zákona o bezpečnosti České republiky. Navrhnout doporučení ke zlepšení úrovně bezpečnosti občanů České republiky.

Zásady pro vypracování práce:

Úvod

1. Základní pojmy
 - 1.1 Stručný výkladový slovník vybraných právních pojmů
 - 1.2 Akronymy a zkratky
 2. Terminologická a definiční východiska pojmu bezpečnosti České republiky
 - 2.1 Bezpečnost jako protiklad nebezpečí
 - 2.2 Bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon České republiky
 - 2.3 Právní ukotvení bezpečnosti České republiky
 3. Sektory bezpečnosti České republiky
 - 3.1 Ekonomický sektor bezpečnosti
 - 3.2 Politický sektor bezpečnosti
 - 3.3 Vojenský sektor bezpečnosti
 - 3.4 Informační sektor bezpečnosti
 - 3.5 Environmentální sektor bezpečnosti
 - 3.6 Společenský sektor bezpečnosti
 4. Praktická část
 - 4.1 Názory občanů České republiky na bezpečnost v návaznosti na ústavní zákon o bezpečnosti České republiky - kvantitativní elektronické dotazníkové šetření
 - 4.2 Základní výsledky kvantitativního elektronického dotazníkového šetření
- Závěr

Metodologie odborné práce:

Bakalářská práce je opřena o předmětné národní a mezinárodní právo, literární rešerše, komparace, dedukce a indukce a analýzu dat.

- Základní prameny a odborná literatura:** JURÍČEK, Ludvík a Petr ROŽŇÁK. *Bezpečnost, hrozby a rizika v 21. století*. Ostrava: Key Publishing. Monografie (Key Publishing), 2014. ISBN 978-80-7418-201-3.
- MAREŠ, Miroslav a REKTOŘÍK Jan ŠELEŠOVSKÝ JAROSLAV. *Krizový management: případové bezpečnostní studie*. Praha: Ekopress, 2013. ISBN 978-80-86929-92-7.
- VANÍČEK, Jiří. *Krizový zákon*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-787-5.
- JANÁČKOVÁ, Stanislava a SKOPEČEK Martin SLANÝ JAN. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?*. první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. ISBN 978-80-7542-007-7.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve zn. pozd. předpisů. 2000.*
- MAREŠ, Miroslav. *Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. první. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 236 s. ISBN 978-80-7598-202-5.
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. 1993.*
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky ve znění pozdějších předpisů. 1998.*

Anotace

Práce charakterizuje právní pojetí pojmu bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon bezpečnosti České republiky. Práce definuje základní terminologická a definiční východiska ústavního zákona o bezpečnosti České republiky. Navrhuje doporučení ke zlepšení úrovně bezpečnosti občanů České republiky. Bakalářská práce využije kvantitativní elektronické dotazníkové šetření za účelem získání názorů a dat občanů České republiky na jejich bezpečnost.

Klíčová slova

Bezpečnost, nebezpečnost, ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, terminologická a definiční východiska.

Annotation

The thesis characterizes the legal concept of the concept of security in relation to the constitutional law of security of the Czech Republic. The thesis defines the basic terminological and definitional basis of the Constitutional Act on the Security of the Czech Republic. It proposes recommendations to improve the level of security of the citizens of the Czech Republic. The bachelor thesis will use a quantitative electronic questionnaire survey in order to obtain the views and data of citizens of the Czech Republic on their safety.

Key words

Safety, danger, constitutional law on security of the Czech Republic, terminological and definitional bases.

Obsah

Úvod.....	8
1. Základní pojmy.....	9
1.1. Stručný výkladový slovník vybraných právních pojmů	9
1.2. Akronymy a zkratky.....	12
2. Terminologická a definiční východiska pojmu bezpečnosti České republiky	14
2.1. Bezpečnost jako protiklad nebezpečí.....	14
2.2. Bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon České republiky	17
2.3. Právní ukotvení bezpečnosti České republiky	23
3. Sektory bezpečnosti České republiky.....	27
3.1. Ekonomický sektor bezpečnosti.....	27
3.2. Politický sektor bezpečnosti.....	28
3.3. Vojenský sektor bezpečnosti.....	29
3.4. Informační sektor bezpečnosti	29
3.5. Environmentální sektor bezpečnosti	30
3.6. Společenský sektor bezpečnosti.....	32
4. Praktická část.....	34
4.1. Názory občanů České republiky na bezpečnost v návaznosti na ústavní zákon o bezpečnosti České republiky – kvantitativní elektronické dotazníkové šetření.....	34
4.2. Základní výsledky kvantitativního elektronického dotazníkového šetření.....	52
Závěr.....	56
Seznam použité literatury	57
Seznam obrázků a grafů	61
Seznam příloh.....	62

Úvod

Bakalářská práce se opírá o řadu rešerší, národní a mezinárodní právo, komparace, dedukce, indukce a analýzu dat. Cílem je charakterizace právního pojetí pojmu bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon o bezpečnosti ČR. Definovat základní terminologická a definiční východiska ústavního zákona o bezpečnosti ČR a navrhnout doporučení ke zlepšení úrovně bezpečnosti občanů ČR na základě názorů nezávislých občanů ČR zaměřených na Jihomoravský kraj pomocí kvantitativního elektronického dotazníkového šetření. Tato práce je inovativní díky zaměření dotazníkového šetření na obyvatele Jihomoravského kraje, vyhodnocením jejich názorů je poté možné zjistit, zda se bezpečně cítí nebo ne a popřípadě zajistit bezpečnost v Jihomoravském kraji lépe.

Právní pojetí pojmu bezpečnost je poměrně komplikované. V právním řádu nelze pro pojem bezpečnost nalézt pozitivní ani negativní vymezení. Jde o jednu z nejdůležitějších hodnot společnosti.

Ústavní zákon o bezpečnosti ČR je jedním z hlavních bezpečnostních právních předpisů. Jde o právní předpis, který v rámci systému práva ČR má nejvyšší právní sílu. Účelem tohoto zákona bezpečnosti státu a doplnění ústavního pořádku ČR. ČR je zapojena do aktivit mezinárodního práva s EU, NATO a OSN. Na základě těchto aktivit potom vznikají národní zákony.

Sektory bezpečnosti jsou jednou z hlavních věcí, které přinesla Kodaňská škola. Referenčním objektem je zde stát. Vláda zde určuje priority bezpečnosti a je vázána mezinárodními smlouvami.

1. Základní pojmy

Jednou z nejzákladnějších věcí je vysvětlení důležitých právní pojmů a zkratk týkající se bezpečnosti ČR, v jakém zákoně je pojem bezpečnost ukotven a čím vším se zákon zabývá. Ale také co je to zákon, nad čím je nadřazen a kým je přijímán.

1.1. Stručný výkladový slovník vybraných právních pojmů

Zákon

„Obecně závazný právní předpis. Přijímaný zákonodárným sborem tedy parlamentem. Zákony jsou nadřazeny všem právním normám nižší právní síly, mohou být rušeny. Musí být v souladu s normami vyšší právní síly (Ústava ČR, Listina základních práv a svobod a ústavní zákony) a mezinárodními smlouvami [1].“

Ústavní zákon o bezpečnosti ČR

„Ústavní zákon o bezpečnosti ČR je právní předpis, který má v rámci systému práva ČR nejvyšší právní sílu a který mění nebo doplňuje Ústavu ČR. Má celkem 13 článků. V 1 článku stanovuje základní povinnosti státu. Ve 2 článku určuje podmínky vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. 3 článek se věnuje subjektům zajištění bezpečnosti ČR. 4 článek se týká doplňování ozbrojených sil na základě branné povinnosti. V 5 a 6 článku je upraven nouzový stav jako jeden z krizových stavů. 7 článek se věnuje stavu ohrožení státu. 8 článek představuje normativní základ pro zkrácené jednání o návrzích zákonů. 9 článek se zabývá zkráceným jednáním o návrzích zákonů po dobu platnosti stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a upravuje existenci Bezpečnostní rady státu. V článku 10 je umožněno prodloužení volebního období za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Článek 11 spadá do společných ustanovení a zaměřuje se na pravomoci Senátu v bezpečnostní situaci v době, kdy je rozpuštěna Poslanecká sněmovna. Článek 12 upravuje vyhlášení a zveřejnění nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. Článek 13 upravuje ustanovení o nabytí účinnosti zákona [2].“

Bezpečnost

„Jde o stav, kdy jsou efektivně omezeny hrozby pro osobu a jeho zájmy. Tato osoba je k omezení hrozeb jak stávajících, tak potencionálních vybavena a ochotna spolupracovat [3].“

Státní svrchovanost

„Jde o právo vykonávat nezávisle moc na území státu nezávisle na jiné moci. Stát je přitom omezen pouze na svrchovanosti jiných států, mezinárodními závazky a mezinárodním právem [4].“

Bezpečnostní politika státu

„Jde o společenskou činnost. Základem bezpečnostní politiky státu je souhrn základních státních zájmů a cílů a jeho hlavních nástrojů k jejich dosažení, které směřují k zabezpečení suverenity státu a územní celistvosti státu, k jeho demokratickým základům, činnosti demokratických organizací, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních památek, životního prostředí, a plnění mezinárodních závazků týkajících se bezpečnosti. Je tvořena pěti základními komponenty zahraniční politikou týkající se bezpečnosti státu, obrannou politikou, politikou týkající se vnitřní bezpečnosti, hospodářskou politikou týkající se bezpečnosti státu a politikou veřejné informovanosti týkající se bezpečnosti státu [5].“

Krizový stav

„Stav, který je vyhlášen hejtmanem kraje nebo primátorem hlavního města Prahy (stav nebezpečí), vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlamentem ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu [6].“

Nevojenská krizová situace

„Situace v souvislosti se vznikem mimořádné události jako např. živelní pohromy, havárie a nehody velkého rozsahu, ohrožení demokratického zřízení, chodu hospodářství nebo základních lidských práv a svobod, ohrožená veřejného pořádku, narušení státních hranic, migrační vlnou velkého rozsahu nebo při jiném rozsáhlém ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí, která přímo nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením. Při nevojenské krizové situaci se vyhláší stav nebezpečí a nouzový stav. V případě ohrožení demokratických základů státu se vyhláší stav ohrožení státu [7].“

Vojenská krizová situace

„Situace, která vzniká v souvislosti s vnějším vojenským ohrožením státu nebo plněním mezinárodních závazků o společné obraně [2].“

Mimořádná událost

„Jedná se o nepříznivé působení sil a jevů, které jsou vyvolané činností člověka, nebo přírodními vlivy a haváriemi, při kterých je ohrožen život, zdraví a majetek nebo životní prostředí a jsou při nich vyžadovány záchranné a likvidační práce. Nebo jde o narušení kritické infrastruktury nebo jiného nebezpečí, při němž se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu [8].“

Mimořádná situace

„Stav kdy, je přímo ohrožena svrchovanost a územní celistvost státu, jeho demokratické základy, chod hospodářství, systém státní správy a samosprávy, zdraví a život velkého počtu osob, majetek ve velké rozsahu, kulturní statky, životní prostředí nebo plnění mezinárodních závazků, přičemž ohrožení nelze zabránit ani jeho následky odstranit obvyklou činností správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb [8].“

Nouzový stav

„Stav vyhlášený vládou ČR, předsedou vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost [9].“

Válečný stav

„Stav vzniklý mezi nepřátelými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to, zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší Parlament ČR [10].“

Stav ohrožení státu

„Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit Parlament, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvosti státu anebo jeho demokratické základy [11].“

Integrovaný záchranný systém

„Jde o efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné

události. Tak aby nikdo nebyl opomenut, kdo pomoci může a vzájemně si nikdo z nich nepřekážel [12].“

Sekuritizace

„Sdílený proces, který je přímo spojen s vyhodnocováním bezpečnostních hrozeb. Dochází k ní v případě, kdy činitelé bezpečnostní politiky vyhodnocují možné dopady různých hrozeb na referenční objekt, v jejichž jménu vystupují a jejichž zájmy zajišťují. Začne se používat pojem životní hrozba, aby tím daná problém vyňali z podmínek, ve kterých se jedná o normální politiku [13].“

Referenční objekt

„Základní prvek bezpečnosti. Jde o jednotku, kterou je potřeba chránit, pokud je existenčně ohrožena. Tradičně jde o stát, ale referenčním objektem se mohou stát i lidská práva nebo princip demokracie [14].“

Akronemem je myšlena zkratka, která je hláskovaná a jde ji přečíst jako slovo. Zkratkou je myšlen ustálený způsob zkráceného slova. Tyto pojmy budou zapsány v následující podkapitole.

1.2. Akronymy a zkratky

Např. - například

Atd. – a tak dále

Apod. – a podobně

Resp. - respektive

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

ČR – Česká republika

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

IZS – Integrovaný záchranný systém

ČNB – Česká národní banka

FO – fyzická osoba

PO – právnická osoba

EU – Evropská Unie

NATO – Severoatlantická aliance

OSN – Organizace spojených národů

ESDP – Evropská obranná bezpečnostní politika

CNP – Civilní nouzové plánování

Jednou z nejzákladnějších věcí je vysvětlení důležitých právní pojmů a zkratk týkající se bezpečnosti ČR. Jsou zde vysvětleny pojmy zákon, ústavní zákon o bezpečnosti ČR, státní svrchovanost, bezpečnostní politika státu, krizový stav, nevojenská a vojenská krizová situace, mimořádná událost a situace, nouzový stav, válečná stav, stav ohrožení státu, IZS, sekuritizace a referenční objekt. Akronymy a zkratky jsou též považovány za podstatnou část této práce.

Celkové pojetí pojmu bezpečnost a obsah ústavního zákona o bezpečnosti ČR je třeba vysvětlit blíže. Jsou to základní prvky právního pojetí pojmu bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon o bezpečnosti ČR.

2. Terminologická a definiční východiska pojmu bezpečnosti České republiky

„Právní pojetí pojmu bezpečnost je v ČR poměrně komplikované. V právním řádu nelze nalézt definici pro pojem bezpečnost v jejím komplexním pojetí, a to ani v pozitivním, ani v negativním vymezení. Pojem bezpečnost je přitom v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR, zákonech i podzákonných normách používán [2].“ Pojem bezpečnost společnost vnímá pokaždé jinak proto, je tento stav těžko popsateľný.

2.1. Bezpečnost jako protiklad nebezpečí

„Bezpečnost je jedna z nejdůležitějších hodnot společnosti. Slovo bezpečnost vnímáme všichni přibližně stejně, ovšem jeho obsah nemusí být vždy stejný. Bezpečnost je skutečnou hodnotou pro jednotlivce i pro společnost, přesto je jako pojem, resp. stav obtížně popsateľná anebo dokonce měřitelná. Obvykle se bezpečnost vymezuje jako neexistence hrozeb [15].“ Bezpečností se může rozumět státem stanovená schopnost zamezení toho, aby konkrétní riziko překročilo únosnou mez. „Pro nové vnímání bezpečnosti je potřeba akceptovat tyto principy a to, že bezpečnost je vyjádřena existencí základních podmínek pro život a rozvoj, bezpečnost má multidimenzionální charakter, narůstá počet bezpečnostních aktérů, mezi kterými převažují subjekty nestátního charakteru, roste význam tzv. nevojenské bezpečnosti, při řešení problémů bezpečnosti se budou upřednostňovat postupy bez uplatňování násilí. Díky těmto principům jde bezpečnost stanovit jako komplexní pojem, kategorií bytí na různých analytických úrovních individuální, skupinové, lokální, státní, regionální a globální roviny, kde působí více diferencovaných, flexibilních vnitřních a vnějších společenských faktorů (vojenské, ekonomické, vnitropolitické, mezinárodněpolitické, společenské, právní, environmentální, energetické, kybernetické), které mají schopnost vytvářet dočasnou stabilitu na kauzální úrovni a prostřednictvím které se můžou eliminovat všechny druhy krizí, rizik, hrozeb a vojen [16].“ „Pro zajištění bezpečnosti se odpovědný subjekt např. stát nebo mezinárodní organizace efektivně připravuje řešení možných ohrožení. Hrozby mohou směřovat vůči obyvatelstvu, svrchovanosti státu, vnitřnímu pořádku, majetku, životnímu prostředí, plnění mezinárodních bezpečnostních závazků a dalším společenským zájmům [3].“ „Zajištění bezpečnosti je také chápáno jako soubor opatření, metod jednání a forem konání směřujících k zajištění vnitřní, vnější a mezinárodní bezpečnosti, a to jak jedince, státu nebo mezinárodního společenství v běžném stavu i za krizových situací [3].“ „V případě, že mluvíme o pozitivní bezpečnosti jde o tzv. aktivní vytváření bezpečnostního

prostředí. Pozitivní bezpečností rozumíme aktivní způsob odstranění hrozby působící na jedince, společnost nebo stát např. zabezpečení domu proti krádežím můžeme zvýšit tím, že se naistaluje bezpečnostní alarm. Bezpečnostní prostředí lze vnímat jako vnější prostředí, které ovlivňuje bezpečnostní politiku státu. Lze tím rozumět prostor, ve kterém se střetávají a realizují zájmy státu se zájmy jiných aktérů systému mezinárodních vztahů a odehrávají se zde procesy, které mají významný vliv na úroveň bezpečnosti státu [17].“ Pro porozumění pojmu bezpečnostní prostředí je třeba vysvětlit pojmy hrozba a riziko.

Hrozba

„Ministerstvo vnitra pojem hrozba vymezuje jako jakýkoliv jev, který má možnost narušit zájmy a hodnoty chráněné státem. Míra hrozby je dána velikostí možné škody a časovou vzdáleností (vyjádřenou obvykle pravděpodobností čili rizikem) možného uplatnění této hrozby [18].“ „Jde o jakýkoliv projev nebo následek jednání, jež má za následek poškození zájmů nebo přímo způsobení škod na straně ohroženého. Hrozba může být na lidské činnosti přímo nezávislým jevem např. přírodní katastrofa. Působí nezávisle na zájmech ohroženého, ten ji ovšem může alespoň zmírnit nebo jí úplně zabránit. Hrozba je znamením či předzvěstí takového působení které na straně ohroženého vyvolává obavy. Každá hrozba může působit menší, větší nebo dokonce nenahraditelné škody, a tím vyvolává strach ohroženého. Je tedy jevem objektivního charakteru, který působí nezávisle na zájmech ohroženého. Ten svými opatřeními a svým chováním může hrozbu zmírnit nebo dokonce zcela eliminovat. Stejně tak ji ale může umocnit nebo nechtěně vyvolat [15].“ Hrozby lze dělit podle úmyslu a podle zdroje. Podle úmyslu se hrozby dělí na náhodné, kdy hrozba byla způsobena zcela náhodně, a hrozby úmyslné, kdy jde o hrozby, které byly naplánovány zcela úmyslně. Podle zdroje jsou hrozby děleny na vnitřní hrozby hrozící uvnitř a vnější hrozby hrozící mimo např. mimo organizaci.

Riziko

„Riziko ministerstvo vnitra České republiky definuje riziko jako možnost, že s určitou možností vznikne událost, která je považována z hlediska bezpečnosti za nežádoucí. Riziko lze vždy odvodit od konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost nepříznivých následků, které vyplývají z hrozby a zranitelnosti zájmu, je možné posoudit na základě tzv. analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit [19].“ „Jde tedy o událost, která se považuje za nežádoucí. Riziko lze vždy odvodit z konkrétní hrozící hrozby. Vyhodnocení hrozeb je jedna ze základních kroků při formulování bezpečnostní politiky a strategie [15].“ „Rizikem se rozumí to, co stát dělá, tzn. aby snaha o snížení hrozby

nepřekračovala únosnou míru. Pro stanovení rizika je nutné hrozby analyzovat z hlediska možného dopadu na chráněný zájem – pravděpodobnost a rozsah ohrožení osob, majetku, životního prostředí, společenských vztahů atd. [3].“ Bezpečnostní rizika se odvozují od hrozeb. Charakterizujeme je na vojenská, politická, ekonomická, ekologická, sociální a kulturní.

Bezpečnost lze dělit na vnitřní a vnější, v tomto případě jde o základní dělení. Širší dělení bezpečnosti jde na materiální, formální a institucionální bezpečnost.

Vnější bezpečnost

„Vnější bezpečnost státu je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru odstraněny hrozby, které ohrožují, jak stát, tak i jeho zájmy zevnějšku a kdy je stát k odstranění existujících i možných vnitřních hrozeb efektivně vybaven a ochoten. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy [3].“ Takto vysvětluje pojem vnější bezpečnost MVČR. Rozumí se tím zajištění nezávislosti státu, územní integrity, nedotknutelnost státních hranic a ochrana jejich úřadů a občanů.

Vnitřní bezpečnost

„Vnitřní bezpečnost státu je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru odstraněny hrozby, které ohrožují, jak stát, tak i jeho zájmy zevnitř a kdy je stát k odstranění stávajících i možných vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů a kterými stanovuje a prosazuje normy morálky a společenského vědomí. Takto vymezuje vnitřní bezpečnost MVČR. Rozumí se tím zachování a zajištění vnitřních funkcí státu, ochranu jeho demokratických základů, ochranu vnitřního pořádku, bezpečnosti a zákonitosti, ochranu životů a zdraví, majetkových hodnot a životního prostředí před hrozbami majícími původ na území státu [3].“

Materiální bezpečnost

„Materiální bezpečnost je chápána jako relativní stav společenských vztahů, kdy jsou v maximální míře zajištěna všechna opatření ke stabilizaci základních hodnot. Takto vymezená materiální bezpečnost má politicko-sociální obsah a odráží v konkrétním

časovém okamžiku souhrnný potenciál společnosti čelit aktuálním bezpečnostním hrozbám [2].“

Formální bezpečnost

„Formální bezpečnost představuje široký komplex právních norem (hmotně-právních i procesních) postupujících předpisy jednotlivých právních odvětví (ústavní právo, trestní právo, správní právo, právo oblasti obrany, bezpečnosti a krizového řízení atd., ale i odvětví práva soukromého, která zakládají práva osob na ochranu před neoprávněnými zásahy do zájmů, odvozených od základních hodnot). Formální bezpečnost má na rozdíl od politickosociálního základu materiální bezpečnosti normativní obsah [2].“

Institucionální bezpečnost

„Institucionální bezpečnost je podpůrný pojem pro označení souhrnu všech institucí, které se podílejí na zajišťování bezpečnosti. V užším slova smyslu to je souhrn institucí veřejné moci, jejichž působení v rámci procesů zajišťování bezpečnosti je vymezeno kompetencemi v souladu se zákonem. V širším slova smyslu je to souhrn všech subjektů, jejichž jednání je v souvislosti se zajištěním bezpečnosti [2].“

Jak vymezuje pojem bezpečnost ústavní zákon o bezpečnosti ČR a co vše k tomuto pojmu patří bude vysvětleno v následující části.

2.2. Bezpečnost ve vazbě na ústavní zákon České republiky

Ústavní zákon o bezpečnosti ČR se stal jedním z hlavních bezpečnostních právních předpisů. Je to právní předpis, který má v rámci systému práva ČR nejvyšší právní sílu a který mění nebo doplňuje Ústavu ČR. Z důvodové zprávy k zákonu vyplývá, že jeho přijetí bylo potřebné, protože Ústava ČR nevytvořila potřebný ústavní základ pro zajištění bezpečnosti státu. „Cílem ústavního zákona o bezpečnosti ČR je tak podle důvodové zprávy stanovení povinnosti zajistit bezpečnost státu a doplnit tak i ústavní pořádek ČR. Celkový charakter ústavního zákona o bezpečnosti ČR je zaměřen spíše na mimořádné stavy, resp. krizové stavy než na tzv. běžné prostředky ochrany práva [2].“ Celkové pojetí bezpečnosti zakotvené v zákoně ovlivňuje vytváření bezpečnostního práva, které vychází z ústavního práva. Bezpečnostní právo se projevuje ve spoustě oblastí práva např. ve správním právu, trestním právu, pracovním právu apod., v tomto případě jde o pododvětví práva. Ovšem v ČR máme danou jasnou linii právě ústavním zákonem o bezpečnosti ČR.

Ústavní zákon o bezpečnosti ČR je rozdělen na 13 článků. V prvním článku jsou zahrnuty základní povinnosti státu. Jsou zde stanoveny základní hodnoty, k nimž stát směřuje, a to

život, zdraví a majetkové hodnoty. Dále se zde odkazuje na zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, a demokratických základů státu. Jde o výčet základních prostředků, které jsou nezbytnou podmínkou pro to, aby ČR mohla zaručit další hodnoty, a to ochranu života, zdraví a majetkových hodnot. Toto ustanovení bývá označované jako obecný princip, závazek k ochraně nejzákladnějších hodnot, který je nezbytný k tomu, aby byl stát zachován po překonání krizového nebo jiného stavu, a mohla být i na dále chráněna práva ostatních. V tomto zákoně se počítá se zachováním státu a jeho institucí v základních kritériích, není ovšem připraven pro okupaci nebo k úplné nefunkčnosti státu.

Článek 2 je nejpodstatnější ustanovení celého zákona. Je zde zakotvena existence mimořádných stavů, specifikace této situace a předpoklady k vyhlášení takového stavu. Dříve byly zakotveny pouze válečné stavy, ovšem mimořádné stavy v ústavním zákoně zakotveny vůbec nebyly. Mimořádné stavy jsou charakterizovány vyhlášením mimořádných opatření a případným omezením základních práv a svobod občanů České republiky. Mimořádné stavy se vyhláší až v případě poslední možnosti. Většina bezpečnostních problémů v ČR byla řešena za běžného bezpečnostního stavu. Aktuálně je v České republice vyhlášen mimořádný stav. „Mimořádné stavy lze rozdělit jednak na formální mimořádný stav neoznámený smlouvou určenému orgánu, což je de facto mimořádný stav, během kterého se práva odsouvají bez vyhlášení mimořádného stavu. Jednak na permanentní mimořádný stav, který vychází z vyhlášení mimořádného stavu vyznačující se postupným snižováním opodstatněnosti a jednak na komplexní mimořádný stav, který zahrnuje překrývající a nejasné právní režimy prostřednictvím částečného odsouzení ústavních norem a vydávání velkého množství ustanovení. Institucionalizovaný mimořádný stav je stav, kdy autoritativní vláda prodlužuje mimořádný stav s cílem navrátit se k demokracii a plnému znovu ustanovení ústavních záruk [2].“ Jsou zde popsány pojmy vnitřní pořádek a vnitřní bezpečnost. Vnitřní pořádek je označován jako stav dodržování formálních i neformálních norem jednání. Je chápán jako vnitřní pořádek v rámci státu (ČR). Označuje souhrn pravidel nebo zásad chování na veřejnosti, určité zásady, na kterých společnost trvá. Vnitřní bezpečnost je hierarchicky nadřazená vnitřnímu pořádku, ačkoliv v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR je uveden až za vnitřním pořádkem. Z hlediska tohoto zákona jde tedy o vztah k vnitřní bezpečnosti státu tedy ČR. Vnitřní bezpečnost je stav, kdy jsou odstraňovány hrozby, které ohrožují stát a jeho zájmy. Krizová situace je jednou z důležitých situací. Dělí se na vojenskou a nevojenskou krizovou situaci. „Nevojenská situace nastává ve chvíli, kdy stát nebo obyvatele ohrožují živelní pohromy, havárie nebo nehody velkého rozsahu, kdy je ohrožena demokracie nebo základní lidská práva a svoboda, chod hospodářství, je ohrožen

veřejný pořádek nebo jsou narušeny státní hranice migrační vlnou velkého rozsahu a, nebo při jiném ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí přímo nesouvisející se zajištěním obrany ČR [2].“ Vojenskou krizovou situací je myšlena situace, kdy jde o vojenské ohrožení státu nebo plnění mezinárodních závazků týkající se společné obrany. Vyhlášení válečného stavu dochází v případě, že je ČR napadena nebo se plní mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. O vyhlášení válečného stavu rozhoduje parlament, kdy je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů. Jde zde i o mezinárodní závazky, převážně o společnou obranu spojovanou s EU, NATO a OSN.

Ve 3 článku jsou vymezeny subjekty, které zajišťují bezpečnost ČR, resp. které se musejí podílet na zajištění bezpečnosti ČR. „Jsou tak položeny právní základy bezpečnostního systému ČR, i když tento pojem není v zákonu uveden. Byl však uveden v důvodové zprávě k původnímu návrhu ústavního zákona o bezpečnosti ČR, podle níž navrhuje, které složky vytváří základ bezpečnostního systému státu, jejichž hlavním úkolem je obranná a ochranná činnost [2].“ Jako první subjekt zajišťující bezpečnost ČR jsou ozbrojené síly České republiky, které se dělí na armádu, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Základním úkolem ozbrojených sil je příprava k obraně a obrana proti vnějšímu napadení. Dalšími subjekty zajišťující bezpečnost jsou ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Jsou zde zahrnuty i zpravodajské služby, které jsou základní složkou zpravodajského systému a jejichž úkolem je získávání informací pro zajištění bezpečnosti ČR. Činnost těchto služeb spadá pod kontrolu vlády, Poslanecké sněmovny a Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb ČR. Mezi záchranné sbory patří Hasičský záchranný sbor, který je v současné době v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR uveden jako jediný. „Jedná se o jednotný bezpečnostní sbor, jehož úkolem je ochrana života a zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířat a majetku před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi [2].“ Záchranných aktivit se mohou účastnit i jiné bezpečnostní sbory jako např. Policie ČR, ozbrojené síly a armáda ČR. V ČR se všeobecně záchrannými sbory rozumí, Integrovaný záchranný systém ČR, do nichž kromě HZS ČR patří i záchranná zdravotnická služba, Policie ČR a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany. I když se tento článek převážně zabývá záchrannými službami zmiňuje se i o havarijních službách. Hlavními složkami havarijních služeb jsou ostatní složky IZS, do nichž patří oddělené síly a prostředky ozbrojených sil, obecní policie, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení

civilní obrany a neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Článek 4 doplňuje ozbrojené síly na základě branné povinnosti. V době, kdy byl přijímán ústavní zákon o bezpečnosti ČR, byla povinná základní vojenská služba, která byla v roce 2004 zrušena. Branná povinnost ovšem zůstala. „Branná povinnost je povinnost státního občana ČR plnit úkoly ozbrojených sil ČR, zahrnuje povinnost občana podrobit se odvodnímu řízení, vykonávat vojenskou činnou službu a plnit další povinnosti stanovené tímto zákonem [2].“ Tato povinnost platí pro občany ČR od 18 do 60 let. Voják v záloze může odmítnout vykonávat mimořádnou službu, když ji odmítne zaniká tak branná povinnost. Rozsah branné povinnosti je uveden v branném zákoně. V zákonech o ozbrojených silách, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních službách jsou upraveny jejich úkoly, organizace, příprava a doplňování právních norem.

Článek 5 upravuje nouzový stav. Nouzový stav vyhláší vláda, její rozhodnutí je nepovinné. Důvodem vyhlášení nouzového stavu jsou živelní pohromy, ekologické havárie, průmyslové havárie, nehody nebo jiné nebezpečí. Nezbytnou podmínkou vyhlášení nouzového stavu je, aby byly ohroženy životy, zdraví nebo hodnoty majetkové. Živelní pohroma není v právním řádu vymezena. „Je možné ji chápat jako náhlou událost, rychle a nenadále přicházející, mnohdy i rychle mizící, avšak vždy zanechávající trvalé a závažné dopady, které jsou z hlediska chráněných zájmů chápány jako negativní [2].“ „Havárie je mimořádná událost, ke které dochází v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a při jejich přepravě nebo při nakládání s nebezpečnými odpady. Havárií je myšleno mimořádně závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení kvality povrchových nebo podzemních vod [2].“ Průmyslová havárie je událost, která vznikla následkem nekontrolovaného vývoje během jakékoliv činnosti spojené s nebezpečnými látkami, a to v zařízení (při jejich výrobě, používání, skladování, manipulaci nebo zneškodňování) nebo při dopravě. Tak jako živelní pohroma i ekologická havárie v právní řádu definována není, lze jí ovšem rozumět jako havárii, která způsobí ekologickou újmu. Pod pojmem nehoda je zde myšlena událost, která je méně závažná než havárie, ale přesto má škodlivé následky a může ohrozit životy, zdraví a majetkové hodnoty.

Článek 6 stanovuje striktní pravidla pro vyhlášení nouzového stavu. Nouzový stav má být vyhlášen jen s uvedením důvodů, na určitou dobu a pro určité území. Důvodem jsou myšleny živelní pohromy, ekologické havárie, průmyslové havárie, nehody nebo jiné nebezpečí a mohou být také více specifikovány. Nouzový stav by měl být vyhlášen na dobu nejdéle 30

dnů s možností prodloužení po souhlasu Poslanecké sněmovny. Opětovné prodloužení nouzového stavu může poté navrhnout pouze vláda, protože předsedovi vlády náleží vyhlášení nebezpečí při prodlení. Ukončení nouzového stavu nastane v případě, kdy uplyne doba, na kterou byl nouzový stav vyhlášen nebo po rozhodnutí vlády nebo Poslanecké sněmovny. Území, na které nouzový stav platí, se musí vymezit dostatečně určitě. Vyhláší se pro území krajů, ale i po katastry obcí, povodí nebo pomocí zeměpisných údajů. V každém případě musí jít o území na ČR. Vláda je povinna vymezit jaká práva a povinnosti jsou při vyhlášení nouzového stavu omezena a v jakém rozsahu.

V článku 7 jsou uvedeny podmínky, za jakých se může vyhlásit stav ohrožení státu. Ohrožení státu patří mezi jedno ze 3 vymezení mimořádné situace a krizového stavu. Jsou to nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Při vyhlášení stavu ohrožení státu je důležitá bezprostřednost ohrožení, kdy nepůjde o válečné ohrožení, ale ohrozí uvedené zájmy s národní obrannou strategií. Může se jednat o vojenskou krizovou situaci i nevojenskou krizovou situaci. Důvod vyhlášení nemusí být přesně uveden, může být vyhlášen na určitou i neurčitou dobu, protože forma není přímo určena v zákoně. Pokud ovšem nebude vymezena určitá doba při vyhlášení, měl by se stav zrušit stejně tak jako při vyhlášení nouzového stavu. Při vyhlášení stavu ohrožení státu může být stanovena mimořádní služba podle branného zákona, nebo pracovní povinnosti FO a PO.

Druh krizového stavu	Vyhlašující orgán	Vyhlášení dle zákona	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl. města Prahy)	240/2000 Sb.	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády)	110/1998 Sb.	V případě živelných pohrom, ekologických havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty a nebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	110/1998 Sb.	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celá stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	1/1993 Sb., 110/1998 Sb.	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné ochraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

Obrázek 1: dělení krizových stavů, kdo, proč, kde a na jak dlouho se vyhlásují, zdroj: www.jaromer-josefov.cz

V 8 článku ústavního zákona o bezpečnosti ČR je upraveno zkrácené jednání o návrzích zákona. Je to z toho důvodu, že během stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je vyžadováno rychlé a efektivní fungování zákonodárného procesu. Parlament se musí usnést do 72 hodin od podání návrhu vládou a Senát do 24 hodin od postoupení Poslaneckou sněmovnou. Pokud se Senát ve lhůtě 24 hodin nevyjádří, platí, že návrh zákona je přijat. Vláda nemůže během stavu ohrožení státu nebo válečného stavu předložit návrh ústavního zákona.

Článek 9 pojednává o bezpečnostní radě státu. Tato rada má pomáhat a radit vládě, ovšem nemá přímo rozhodovací pravomoc. Bezpečnostní rada státu se označuje jako stálý pracovní orgán vlády ČR zaměřující se na bezpečnostní problematiku. Podílí se na vytváření spolehlivého bezpečnostního systému státu, zabezpečovat koordinaci a kontrolu opatření k zajišťování bezpečnosti ČR a mezinárodních závazků. Členy bezpečnostní rady mohou být pouze členové vlády a nutnou součástí musí být předseda vlády. Schůze se může účastnit prezident ČR. Tato rada má 9 členů. Předsedou je předseda vlády, místopředsedou je místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí poté jsou to ministr obrany, ministr vnitra, ministr financí, ministr spravedlnosti, ministr průmyslu a obchodu, ministr dopravy a ministr zdravotnictví. „V rámci bezpečnostní rady státu působí 6 stálých pracovních výborů, a to

výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, výbor pro obranné plánování, výbor pro vnitřní bezpečnost, výbor pro civilní nouzové plánování, výbor pro zpravodajskou činnost a výbor pro kybernetickou bezpečnost [2].“

Článek 10 se zabývá prodloužením volebního období. Podmínky po vyhlášení 3 mimořádných bezpečnostních stavů mohou být takové, že neumožní konat volby v řádné stanovené lhůtě pro pravidelná volební období. Prodloužení lhůty je možné jednorázově. Pokud by volby nebyly možné uspořádat ani po 6 měsících byly by uspořádány na území kde by to bylo možné, byly by stanoveny nové orgány. V případě že by soud zrušil volby z důvodu toho, že nebyly podle pravidel, by se vyhlásily znovu. Ovšem není přesně upraveno, jak se má přesně postupovat.

V článku 11 jde o společná ustanovení, konkrétně se zde řeší, co by se stalo v případě rozpuštění Poslanecké sněmovny. Jde zde o to, že ústavní zákon o bezpečnosti ČR v případě rozpuštění Poslanecké sněmovny nedává Senátu veškeré pravomoci, co Poslanecká sněmovna má.

Článek 12 se zabývá zveřejněním a nabytím účinnosti rozhodnutí o mimořádných stavech. Jsou vyhlášování stejně jako zákony, tedy ve sbírce zákonů na základě zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv. „Týká se také zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů, kdy je vydavatel povinen uveřejnit důležité a neodkladné oznámení státního orgánu a orgánu územní samosprávy, zejména je povinen uveřejnit rozhodnutí o vyhlášení nouzového stavu, o stavu ohrožení státu nebo o válečném stavu. Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, kde je poskytovatel povinen vysílat neodkladná a důležitá oznámení v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, stavu ohrožení státu, válečného stavu, stavu kybernetického nebezpečí nebo opatření na ochranu veřejného zdraví [2].“

V článku 13 je uvedeno, že ústavní zákon nabývá účinnosti v den vyhlášení. Tento zákon byl vyhlášen dne 29. 5. 1998 pod číslem 110/1998 Sb.

Pojem bezpečnost je ukotvena jednak v národních zákonech, ale také v mezinárodních smlouvách. Kde všude se tento pojem nachází je vysvětleno v následující kapitole.

2.3. Právní ukotvení bezpečnosti České republiky

ČR je zapojena do aktivit mezinárodních organizací. Mezi nejdůležitější patří spolupráce s EU, NATO a OSN. V EU jde zejména o ESDP (Evropskou obrannou bezpečnostní

politiku), která je součástí druhého pilíře EU – Společné zahraniční a bezpečnostní politiky, do níž patří i krizové řízení pro případ nevojenských krizových situací, a to v oblasti civilních aspektů zvládnání krizí a ochrana obyvatelstva. V této oblasti pracují zástupci ČR, kteří byli zvoleni MVČR. Orgánem v této oblasti je CivCom (Committee for Civilian Aspect of Crisis Management), který spolu s dalšími útvary tvoří zázemí pro oblast Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU. Zabývá se nevojenskou sférou krizového řízení EU a poskytuje poradenství a doporučení Politicko-bezpečnostnímu výboru. „EU má pro zvládnání následků závažných mimořádných událostí a krizových situací včetně teroristických útoků zaveden Mechanismus společenství pro civilní obranu využívající prostředky a síly ochrany obyvatelstva 30 zúčastněných států (27 států EU + Island, Lichtenštejnsko a Norsko). Tento mechanismus v případě potřeby umožňuje postižené zemi uspořít čas, životy, peníze a pro členské státy vytváří podmínky k poskytování pomoci efektivním, logickým a koordinovaným způsobem [3].“ „V rámci EU jde rovněž o závazky týkající se společné obrany. V rámci mezinárodní spolupráce s NATO jde o CNP (civilní nouzové plánování) kde jde převážně o podporu a ochranu obyvatelstva a snižování jeho zranitelnosti, zajištění kontinuity fungování veřejné správy v krizích a projevech nepřátelství, maximálně efektivní využití a ochranu národních civilních zdrojů a kritické infrastruktury s ohledem na požadavky civilního i vojenského sektoru [3].“ V rámci této spolupráce jde stejně jak u EU i o závazky týkající se společné obrany. U společné obrany jde o to, že pokud dojde k ozbrojenému útoku proti některému ze členů OSN, NATO nebo EU nic není překážkou pro individuální nebo kolektivní sebeobranu. Další důležitou mezinárodní smlouvou je Lisabonská smlouva. Jde o pozměňující smlouvu o EU a smlouvu o založení Evropského společenství. „Cílem této smlouvy byla reformace instituce EU a její fungování. V této smlouvě se mimo jiné pojednává o společné bezpečnostní politice a obranné politice, kde je zahrnuta společná obrana. Společná bezpečnostní a obranná politika je nedílnou součástí společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Zajišťuje Unii operativní schopnost, která se opírá o civilní a vojenské prostředky. Unie je může použít pro mise vedené mimo území Unie k udržení míru, předcházení konfliktů a posílení mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami OSN. Plnění těchto úkolů je založeno na využití schopností poskytnutých společenskými státy. Společná bezpečnostní a obranná politika zahrnuje postupné vymezení společné obranné politiky Unie. Ta povede ke společné obraně, jakmile o tom Evropská rada jednomyslně rozhodne. V tom případě doporučí členským státům přijetí takového rozhodnutí v souladu s jejich ústavními předpisy. Pro provádění společné bezpečnostní a obranné politiky dávají členské státy Unii k dispozici civilní a vojenské schopnosti, aby

přispěly k plnění cílů vymezených Radou. Členské státy, které mezi sebou ustavily mnohonárodní síly, je mohou rovněž dát k dispozici společné bezpečnosti a obranné politice. Členské státy se zavazují, že budou své vojenské schopnosti postupně zdokonalovat. Agentura pro oblast rozvoje obranných schopností, výzkumu, pořizování a vyzbrojování určuje operativní potřeby, podporuje opatření pro posílení výrobní a technologické základny v oblasti obrany, podílí se na vymezení evropské politiky schopností a vyzbrojování a napomáhá Radě při hodnocení zlepšování vojenských schopností [20].“

Na základě mezinárodních smluv poté vznikají národní zákony. Mezi nejzákladnější a nejdůležitější zákony, kde je bezpečnost upravena je Ústava ČR, Základní listina práv a svobod a ústavní zákon o bezpečnosti ČR. Ústava ČR zná pouze válečný stav. Listina základních práv a svobod celkově pojednává o bezpečnosti obyvatel ČR, určuje zde také vojenskou službu a to, kdy je vyžadována (v případě živelních pohrom, nehod nebo jiného nebezpečí, které ohrožují život, zdraví a majetek). Ústavní zákon o bezpečnosti ČR upravuje situace komplexně, stanovuje základní povinnosti státu (svrchovanost, územní celistvost), ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot. V případě, že je ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy ČR nebo vnitřní pořádek, bezpečnost v případě, že je třeba plnit mezinárodní závazky, může se vyhlásit nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav a jak při těchto situacích postupovat.

„Na úrovni krizového zákonodárství, vojenského zákonodárství a civilních mimořádných stavů se jedná převážně o krizový zákon, který upravuje přípravu a řešení krizových situací nesouvisející se zajištěním obrany ČR. Dále jde o zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, který upravuje přípravu hospodářských opatření v případě vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu, uděluje pravomoc ústředním správním úřadům, ČNB, krajským úřadům, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a orgánům územních samosprávných celků při přípravě a přijetí opatření pro krizové stavy [21].“ „Zákon o integrovaném záchranném systému stanovuje složky IZS a jejich působnost, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti FO a PO při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích během ochrany obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu [22].“ Zákon o hasičském záchranném sboru ČR stanovuje organizaci, řízení a úkoly HZS ČR, a co je jeho hlavním posláním (chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat jim pomoc). Dalšími zákony jsou zákon o obecní policii, vězeňské službě, krajské zřízení, obecní zřízení,

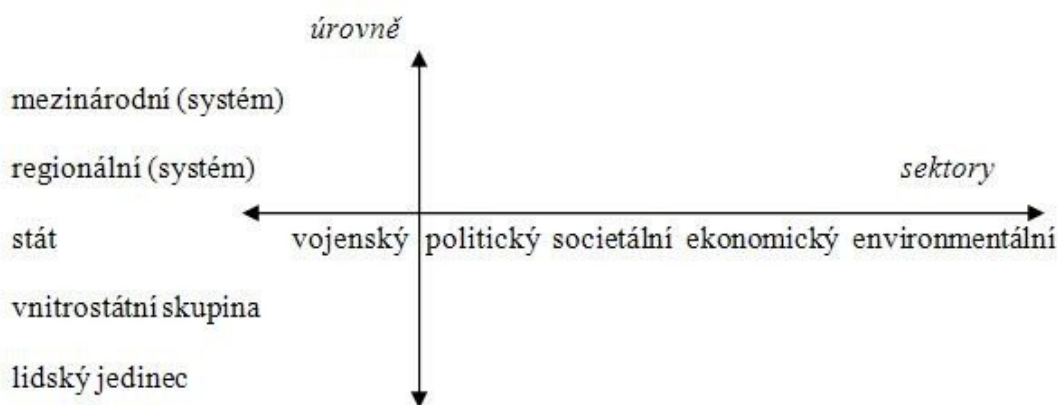
o požární ochraně, o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými látkami a chemickými přípravky, atomový zákon, veterinární zákon, vodní zákon, o vodovodech a kanalizacích, elektronických komunikacích, o nouzových zásobách ropy, o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou, o ochraně veřejného zdraví, kompetenční zákon, o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. V případě, že jde o válečný stav, jde o branný zákon, který upravuje brannou povinnost občanů, jde o souhrn jejich vojenských povinností vůči státu, a to hlavně v případě vyhlášení válečného stavu nebo mobilizace. „Dále jde o zákon o ozbrojených silách ČR, který upravuje postavení, úkoly a členění ozbrojených sil ČR, jejich řízení, přípravu, vybavení vojenským materiálem, použití vojenské zbraně vojákem ve službě a náhradu škody [23].“ „A zákon o zajišťování obrany ČR stanovující povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a PO a FO k zajišťování obrany ČR před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností [24].“

Bezpečnost je jedna z nejdůležitějších hodnot ve společnosti. Ačkoliv je tento pojem každým chápán jinak. Pojem bezpečnost se vyskytuje ve spoustě právních řádů. Do tohoto pojmu patří hrozba a riziko. Bezpečnost lze rozdělit na vnější a vnitřní, také na materiální, formální a institucionální. Ústavní zákon o bezpečnosti ČR obsahuje 13 článků, ve kterých je rozebrán mimořádný stav, vojenská krizová situace, subjekty, které zajišťují bezpečnost. Také nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav a kdy, jak a kdo je může vyhlásit. ČR je zapojena i do několika mezinárodních spoluprací s EU, NATO a OSN. Díky těmto spolupracím je možné vytvářet zákony i národní ve, kterých se pojem bezpečnost velmi často vyskytuje. Zákonů, které tento pojem obsahují nebo doplňují, je 23.

Bezpečnost zahrnuje několik sektorů, které se zabývají vždy určitou situací, která může hrozit. Jedná se o ekonomický sektor bezpečnosti, politický sektor bezpečnosti, vojenský sektor bezpečnosti, informační sektor bezpečnosti, společenský sektor bezpečnosti a environmentální sektor bezpečnosti.

3. Sektory bezpečnosti České republiky

Kodaňská škola se snaží zachytit rozšiřování konceptu bezpečnosti. Jedna z hlavních věcí, co tato škola přinesla, je sektorové pojetí bezpečnosti. Referenčním objektem je především stát. „Priority bezpečnosti určuje vláda, která je nejdůležitějším aktérem sekuritizace. Vláda je obvykle vázána na závazky k mezinárodním společenstvím. To může ovlivnit sekuritizační pohyb ve státě. Mezinárodní společenství má vliv zejména v politickém sektoru bezpečnosti [14].“

Obrázek 2: vertikální a horizontální osa dělení sektorů bezpečnosti, zdroj: www.valka.cz

Koncept bezpečnosti podle Kodaňské školy užitečný díky své jednoduchosti a přehlednosti. Pro vysvětlení sektorů bezpečnosti bohatě stačí vertikální osa, a u horizontální osy stačí považovat jako referenční objekt stát.

3.1. Ekonomický sektor bezpečnosti

Ekonomický sektor bezpečnosti patří mezi základní druhy bezpečnosti. Někdy bývá označován jako hospodářský sektor bezpečnosti. Lidská společnost je založena na ekonomice (jedna strana prodává a druhá kupuje), proto tento sektor patří mezi základní druhy bezpečnosti. Definovat tento sektor je poměrně problematické, protože zasahuje a prolíná se se všemi dalšími druhy bezpečnosti.

Ministerstvo vnitra České republiky definoval ekonomický sektor jako „stav, ve kterém ekonomika objektu, jehož bezpečnost má být zajištěna (státu, seskupení států, mezinárodní organizace apod.), není ohrožena hrozbami, které výrazně snižují nebo by mohly snížit její výkonnost potřebnou k zajištění obranných i dalších bezpečnostních kapacit, sociálního smíru a konkurenceschopnosti objektu i jeho jednotlivých složek, tj. především jednotlivých podnikatelských subjektů na vnitřních i vnějších trzích [25].“

„Mezi základní atributy ekonomické bezpečnosti patří:

- měnová stabilita,
- hospodářský růst,
- nízká nezaměstnanost,
- konkurenceschopnost,
- určování tempa vývoje a aplikace nových technologií,
- surovinová dostatečnost,
- schopnost zajistit obrannou sílu,
- ochrana velkých částí populace před bídou [25].“

Na ekonomický sektor bezpečnosti lze nahlížet ze dvou pohledů – z makroekonomického a mikroekonomického.

Makroekonomický směr

Je představován ekonomickým sektorem bezpečnosti z pohledu státu (státní podniky, státní organizace). „Ekonomická bezpečnost je využita v bezpečnostní strategii státu. „Příznivé ekonomické a právní prostředí spolu s makroekonomickou stabilitou je předpokladem pro vytváření lidských věcných a finančních zdrojů nezbytných pro zajištění bezpečnosti a obrany státu [25].“ Česká republika chce dosáhnout udržitelného hospodářského růstu, a to zejména udržováním a posilováním mezinárodní konkurenceschopnosti, prevencí proti zneužíváním tržního postavení ekonomickými subjekty, minimalizací daňových úniků, finančních podvodů.

Mikroekonomický směr

Je představován podniky a domácnostmi. Ekonomický sektor bezpečnosti využívá pro výkon své činnosti hmotné a nehmotné zdroje. Do hmotných zdrojů se řadí budovy, zařízení, dopravní prostředky, pozemky, zásoby, veškeré zdroje využívající se v rámci podnikatelské činnosti nebo zabezpečují prostory pro její vykonávání. Nehmotnými zdroji se myslí informace, patenty, licence, pověst podniku, lidské zdroje, image podniku.

Další sektor, který patří do konceptu bezpečnosti podle Kodaňské školy je politický sektor bezpečnosti.

3.2. Politický sektor bezpečnosti

Politický sektor bezpečnosti se zakládá na organizační stabilitě společenského řádu čímž tvoří ohrožení suverenity státu tím, že hrozba může mít i vojenský a nevojenský charakter. Tento

sektor zahrnuje všechny nevojenské ohrožení suverenity státu. V tomto sektoru se bezpečnost lidí žijících na území státu staví do popředí bezpečnostní agendy. Problémem je, že politický sektor bezpečnosti je nejširší, protože všechny sektory bezpečnosti mají politický charakter. Nejlépe jde definovat ve chvíli kdy se definují ostatní sektory bezpečnosti. Předmětem je ohrožení politického uznání, poskytnutí nebo odepření podpory a další problémy s politickou legitimitou, a to jak ze strany ostatních států nebo OSN. „Nejčastějším cílem je státní idea, národní identita a státní instituce. Politické hrozby směřují vůči vnitřní legitimitě politické jednotky utvářející politické ideologie, jejichž prostřednictvím se definuje stát vnějšimu uznání státu jeho externí legitimitě [15].“

Následuje 3. a velmi důležitý sektor bezpečnosti, a to vojenský sektor.

3.3. Vojenský sektor bezpečnosti

„Ve vojenském sektoru bezpečnosti je největší pravděpodobnost, že proces sekuritizace bude mít vysoce institucionalizovanou¹ podobu [26].“ Vojenský sektor bezpečnosti se zbývá především vojenskými záležitostmi, stabilitou politických režimů, tolerancí různých sociálních skupin. „V tomto sektoru je nejvýznamnější objekt stát. Témata vojenské bezpečnosti vyplývají zejména z vnitřních a vnějších procesů, jejichž prostřednictvím si státy vytvářejí a udržují své systémy vlády [26].“ Vláda se poté politickou a právní cestou dostane do pozice uchazečů o legitimní právo využití síly uvnitř státu i mimo něj. Vláda má právo využít armádu nebo policii vůči vnitřní opozici. Soustřeďuje se zejména na odvrácení vnitřní a vnější hrozby své existence, vojenské síly může využít i proti nevojenským hrozbám např. proti imigrantům. Ústřední funkcí je udržení občasného pořádku, mírového stavu, vydávání zákonů, kontrola plnění zákonů.

Informační sektor bezpečnosti je v dnešní době velmi důležitý. Proto bude následně rozebrán

3.4. Informační sektor bezpečnosti

V dnešní době je pojem informační bezpečnost často používána. Jedná se o oblast bezpečnosti, která se zabývá zabezpečením všech informací jak ve fyzické, tak i virtuální podobě. Jde o ochranu informace před narušením integrity, dostupnosti a důvěrnosti. V případě, že se chce zajistit komplexní ochrana informací, je třeba se zabývat všemi komponenty systému, tedy daty, což je reprezentace informací ve fyzické podobě uložená na disku, USB, CD atd. V případě práce s médii je potřeba PC nebo server s aplikacemi nebo jiným softwarem. Pokud chceme mít data přístupná pro více lidí, je potřeba mít dostupnou síť na serveru. Toto vše je potřeba mít

¹ Institucionalizace je proces organizování celkové lidské aktivity, vytváření organizací, společností apod.

zajištěno po celou dobu cyklu životnosti těchto informací. Informační bezpečnost se rozděluje do několika skupin, a to personální, fyzické, logické, komunikační a organizační bezpečnosti.

Personální bezpečnost

Všechny informace jsou spravovány a užívány lidmi, proto je potřeba zajistit informační sektor bezpečnosti i z hlediska personálního. Jde o vzdělávání všech zaměstnanců v oblasti bezpečnosti, o kontrolu přístupů k informacím atd.

Fyzická bezpečnost

Fyzická bezpečnost se zabývá celkovou kontrolou informací a jejich nedostupnosti cizím lidem. Je důležité zajistit citlivé informace a tajné dokumenty před krádeží. Kontroluje se, jestli jsou použité dokumenty skartovány, a ne vyhazovány do koše.

Logická bezpečnost

V logické bezpečnosti jde o ochranu dat. Jde o změny v databázi, o aplikace, které pracují s daty, a o řízení přístupů. Například povolení přístupů jen pro konkrétní zaměstnance, ukládání logů² pro práci s daty.

Komunikační bezpečnost

Komunikační bezpečnost zajišťuje přenášená data po síti, a to jejich šifrováním, a nebo zajištěním nepopíratelnosti zpráv podepsáním klíče.

Organizační bezpečnost

„Organizační bezpečnost se zabývá stanovením bezpečnostní politiky a jejích standardů, řízením bezpečnosti, formálním stanovením odpovědnosti a povinnosti konkrétních zaměstnanců, formálních rolí v organizaci vzhledem k bezpečnosti informací [27].“

Vzhledem k velmi rozšířeným environmentálním problémům je následující environmentální sektor velmi podstatný k vyřešení těchto problémů.

3.5. Environmentální sektor bezpečnosti

„Jeden z nevojenských sektorů bezpečnosti. Na přelomu 80. a 90. let minulého století se významně rozšířila bezpečnostní studie a byla analyzována na ohrožení lokální a globální biosféry a lidské civilizace jako celku. Sekuritizace otázek životního prostředí měla zvýraznit jejich naléhavost pro budoucí přežití lidstva a nutnost finančních výdajů na odvrácení

² Log – rozpoznává, zda došlo k nějaké chybě při zpětné analýze. V případě že k chybě došlo pomáhá chybu určit.

potenciálních environmentálních hrozeb [27].“ Environmentální sektor bezpečnosti je v dnešní době vnímán ve dvojitým slova smyslu. V užším slova smyslu se zaměřuje na vojenské aktivity, výcvik, přípravu na válečné operace, jejich dopady na kvalitu životního prostředí a jak těmto negativním dopadům zabránit, zmírnit je, či vzniklé škody napravit. V širším slova smyslu se zaměřuje na environmentální hrozby globálního, regionálního a národního charakteru představující ohrožení státu nebo způsobu života občanů. Typickými environmentálními hrozbami jsou rychlé změny klimatu spojené se skleníkovým efektem, znečištění vody, vzduchu, živelní pohromy, katastrofy způsobené lidskou činností (havárie jaderné elektrárny). „Zvláštností tohoto sektoru je, že se jím zabývají dvě agendy z části se navzájem překrývající a ovlivňující. Jde za prvé o vědeckou agendu, která je tvořena přírodovědeckým oborem a aktivitou nevládních oborů. Předkládá seznam aktuálních environmentálních problémů musí odpovídat akademickým standardům i přesto, že jejím smyslem je činnost vyhodnocení hrozeb pro účely sekuritizace. Druhou agendou je agenda politická, která se zabývá záležitostmi vládních a mezivládních jednání. „Skládá se z veřejného rozhodovacího procesu a politické strategie řešící environmentální problémy a vyjadřují celkovou míru politizace a sekuritizace s protikladem různých neveřejných sekuritizačních a desekuritizačních náchylností [27].“ Není rozhodující, zda mají hrozby reálný základ, ale jestli předpokládaná naléhavost vytváří téma pro politickou diskusi. Klíčovým tématem environmentálního sektoru je narušení ekosystému a životního prostředí, energetické, populační a potravinové problémy, občanské spory. Environmentální bezpečnostní témata jsou rozdělena na globální, ekonomické a morální. K hlavním environmentálním účastníkům patří ekonomičtí účastníci, vláda a vládní agenda, mezivládní organizace (UNEP, FAO, Světová banka, Evropská banka).³ „Environmentální bezpečnost má globální dopad a postihuje každého člověka. Environmentální ohrožení lze zvládat jen na základě široké spolupráce – kontrola klimatických změn a misí, množství skleníkových plynů, ochrany ozonové vrstvy [15].“

Společenský sektor bezpečnosti se zabývá komunitami i jedinci. V dnešní době také hodně důležitý sektor.

³ UNEP – program Organizace spojených národů pro životní prostředí jeho hlavním úkolem je podpora mezinárodní spolupráce v oblasti životního prostředí, koordinace environmentálních programů OSN, sledování stavu životního prostředí, navrhování globálních a regionálních řešení environmentálních problémů. FAO – Organizace OSN pro výživu a zemědělství poskytuje rozvojovou pomoc, poradenství v oblasti strategií a plánování, pomáhá státům čelit potravinovým krizím a poskytuje pomoc v nouzových situacích.

3.6. Společenský sektor bezpečnosti

„Jde o samostatný sektor bezpečnosti, kdy se společnost stává hlavním výchozím objektem bezpečnosti, kdy klíčovou hodnotou pro její přežití je identita. Předcházející sektory jsou spojovány suverenitou. Společenský sektor tvoří sebepojetí komunit a jedinců, kteří jsou vnímáni jako členové společenství v malém i velkém měřítku. Rozhodujícími faktory jsou jazyk, ideje, náboženství, zvyky a kultura, jejichž prostřednictvím se jednotlivci identifikují jako členové určité sociální skupiny [15].“ V Evropě jsou tyto skupiny zejména národy, ale jinde může mít jiné, významnější postavení vymezené nábožensky, rasově nebo etnicky. Společenskou bezpečnost lze charakterizovat jako nekonečný kruh chudoby v zemích Jihu, migrace, s chudobou spojené choroby šířené migrací a střet civilizací. Ve společenském sektoru jsou hlavními jednotkami politicky významné etnicko-národní a náboženské identity a zahrnuje schopnost společnosti zachovat si svůj charakter v měnících se podmínkách a odolat hrozbám. „Za určitých okolností může být spojování bezpečnosti s identitou velmi zavádějící, neboť identita jakéhokoli subjektu se utváří a vyjevuje pouze ve styku či v konfrontaci s jinými identitami, což by mělo být vnímáno jako faktor vývoje, ne jako nebezpečí, či dokonce hrozba [15].“

Pojem bezpečnost v ČR je poměrně komplikované vysvětlit. Společnost tento pojem vnímá jinak. Ačkoliv je velmi často používán hlavně v právní řádu, nikde není přesně definován. Bezpečnost zajišťuje stát nebo mezinárodní organizace jako OSN, NATO nebo EU. Bezpečnost lze brát jako státem stanovenou schopnost zamezit překročení rizika za únosnou mez. Bezpečnost zahrnuje pojem hrozba a riziko a lze ji rozdělovat na vnitřní a vnější, materiální, formální a institucionální. Tento pojem se objevuje ve spoustě právních řádů a mezinárodních smlouvách. V mezinárodních smlouvách jde převážně o zajištění společné obrany, obrannou bezpečnostní politiku nebo civilní nouzové plánování. Jedním z nejdůležitějších národních právních řádů je Ústavní zákon o bezpečnosti ČR, který má nejvyšší právní sílu a je doplňován Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod. Dalšími zákony upravující pojem bezpečnost je krizový zákon, zákon o IZS, branný zákon, zákon o ozbrojených silách, zákon o zajišťování obrany ČR atd. Podle Kodaňské školy, která se snaží zachytit rozšíření konceptu bezpečnosti, byly vytvořeny sektory bezpečnosti. Tyto sektory se zabývají vždy určitou hrozbou spadající do jejich působnosti. Jde o ekonomický sektor bezpečnosti zabývající se měnovou stabilitou, hospodářským růstem, nízkou nezaměstnaností apod. Dále jde o politický sektor bezpečnosti zahrnující všechna nevojenská ohrožení suverenity státu. Vojenský sektor bezpečnosti zabývající se

vojenskými záležitostmi, stabilitou politických režimů, tolerancí různých sociálních skupin apod. Environmentální sektor bezpečnosti zaměřující se na vojenské aktivity, výcvik a přípravu na válečné operace, ale hlavně na kvalitu životního prostředí, environmentální hrozby globálního, regionálního a národního charakteru, které představují ohrožení státu nebo život občanů. Informační sektor bezpečnosti zabývající se zabezpečením všech informací ve fyzické i virtuální podobě. A o společenský sektor bezpečnosti, kde hlavní jednotkou jsou politicky významné etnicko-národní a náboženské identity.

4. Praktická část

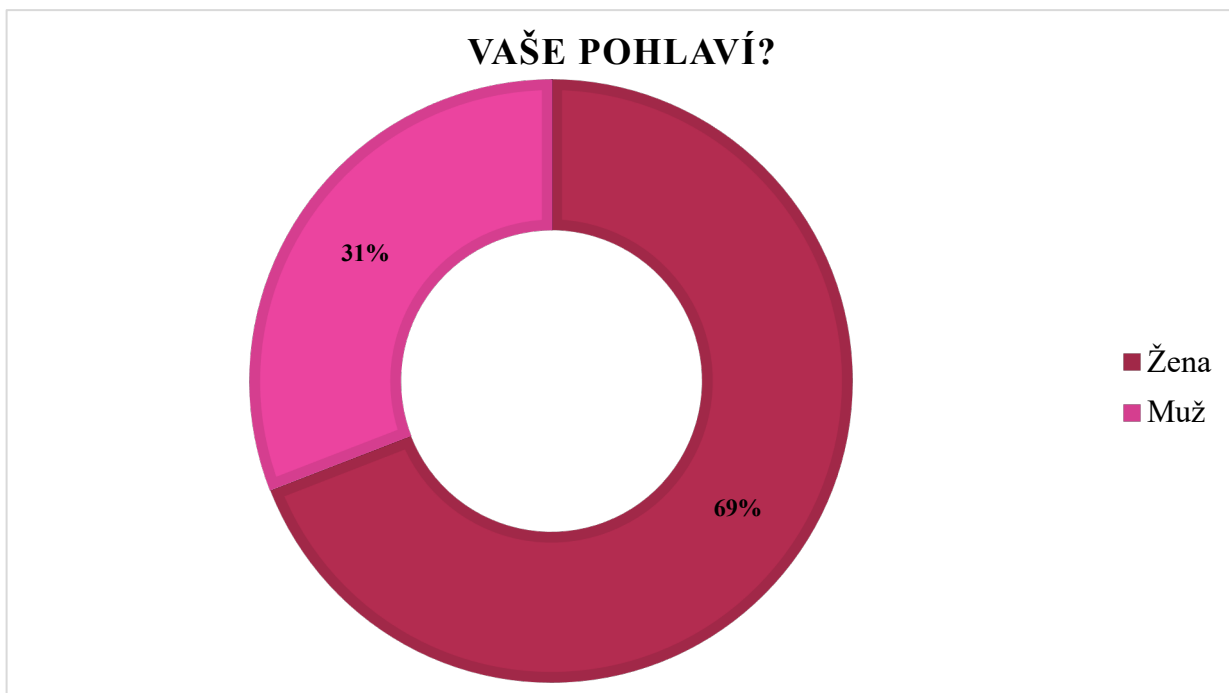
Druhou částí bakalářské práce je kvantitativní dotazníkové šetření. V kvantitativním dotazníkovém šetření jde o výzkum veřejného mínění. Lidé jsou osloveni převážně prostřednictvím sociálních sítí, emailem nebo osobně. Toho šetření je hlavně zaměřeno na obyvatele Jihomoravského kraje. Zabývá se názory občanů na bezpečnost ČR jak se v ČR cítí, na znalost právního řádu a z části i na to, jak vnímají trvající koronavirovou situaci.

4.1. Názory občanů České republiky na bezpečnost v návaznosti na ústavní zákon o bezpečnosti České republiky – kvantitativní elektronické dotazníkové šetření

V dotazníkovém šetření bylo osloveno 423 respondentů z toho 301 respondentů dotazník vyplnilo. Oslovení respondenti byli převážně z Jihomoravského kraje, a to prostřednictvím dotazníku vytvořeného přes placenou webovou stránku (<https://www.surveymonkey.com/cs/>), přes sociální sítě nebo e-mail.

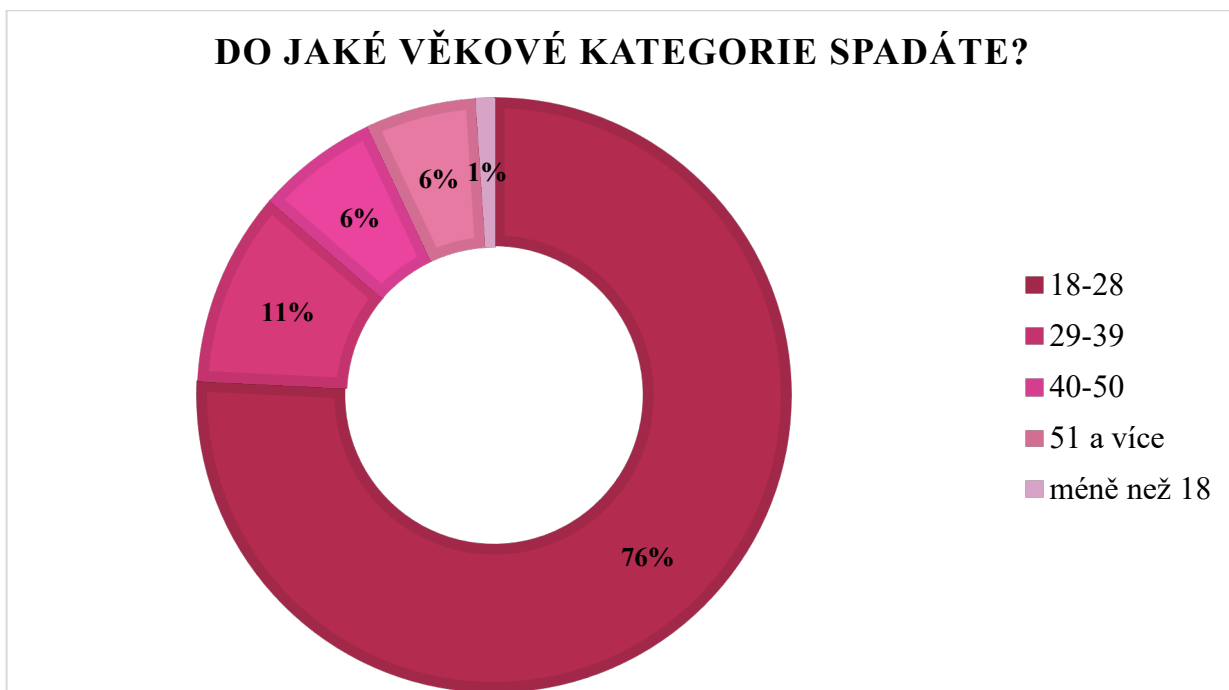
V tomto dotazníku je 25 otázek, z toho 7 otázek je zaměřeno na identifikaci jednotlivých respondentů týkající se jejich věku, pohlaví, vzdělání, kraje, ve kterém žijí, kde byli narozeni a kde získávají informace. Tyto otázky jsou zaměřeny převážně pro vytvoření obrazu různorodosti jejich názorů a potom také na to, zda se lidé, kteří se nenarodili v ČR, cítí stejně bezpečně, co za pojem bezpečnost považují a jestli znají právní řád, když v této zemi žijí. A stejně tak i lidé, kteří se v ČR narodili, zda se vůbec o bezpečnost ČR zajímají a jak ji vnímají. Dotazy jsou zaměřeny i na to, jak se v ČR cítí ženy a jak muži. Ostatních 18 otázek je zaměřeno na znalost právního řádu, bezpečnost ČR, jak se cítí v ČR, kde se nejvíce cítí bezpečně, co si pod pojmem bezpečnost představují, jestli ví, jaké je znění vybraných právních pojmů. Poslední dvě otázky se zabývají trvající koronavirovou situací.

Tato kapitola obsahuje všechny odpovědi respondentů na otázky. Veškeré odpovědi jsou zaznamenány do prstencových grafů s procentuálním vyhodnocením. Ke každému grafu je připojen komentář zaměřený na číselné vyhodnocení zodpovězených otázek.

Graf 1: obrázek č. 1, Zdroj: Survio, 2021

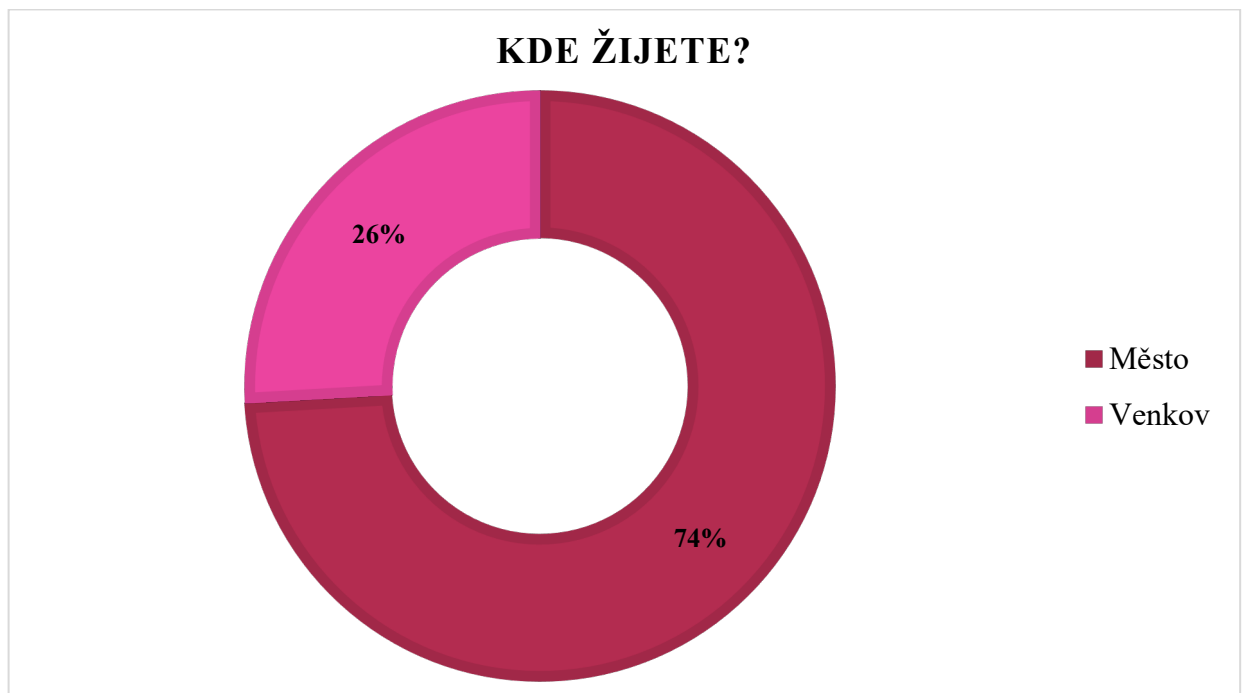
Z 301 dotazovaných respondentů byla většina žen, která tvoří 69 % (208) odpovědí. Dalších 31 % (93) odpovědí tvoří muži. Rozdělení respondentů na muže a ženy napomáhá k porovnání rozdílných odpovědí.

Graf 2: otázka č. 2, Zdroj: Survio, 2021

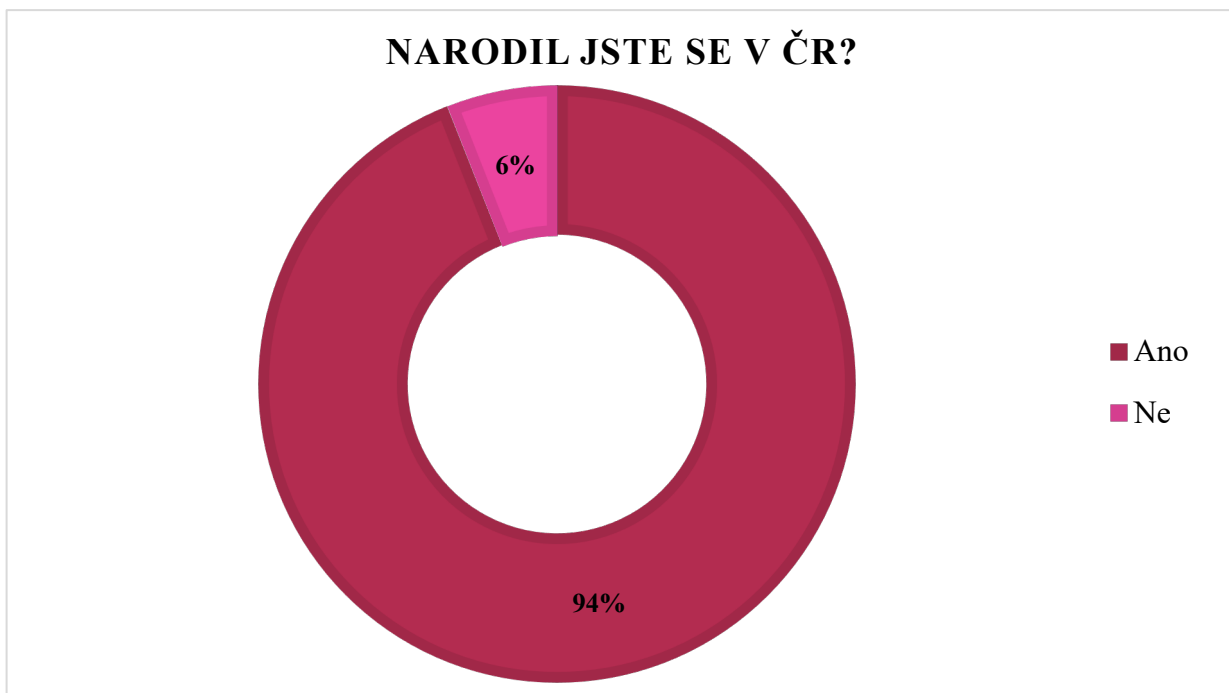
Tato otázka pomáhá k zjištění toho, jak různé věkové skupiny nahlíží k bezpečnosti ČR. V průběhu šetření bylo zjištěno že věková kategorie 18-28 tvoří 76 % (228) odpovídajících

respondentů. Další věkovou kategorií tvoří 29-39 11 % (32) responzí. Věkové kategorie 40-50 a 51 a více tvořily 6 % (38) a poslední věková kategorie méně než 18 tvořící 1 % (3) respondentů.

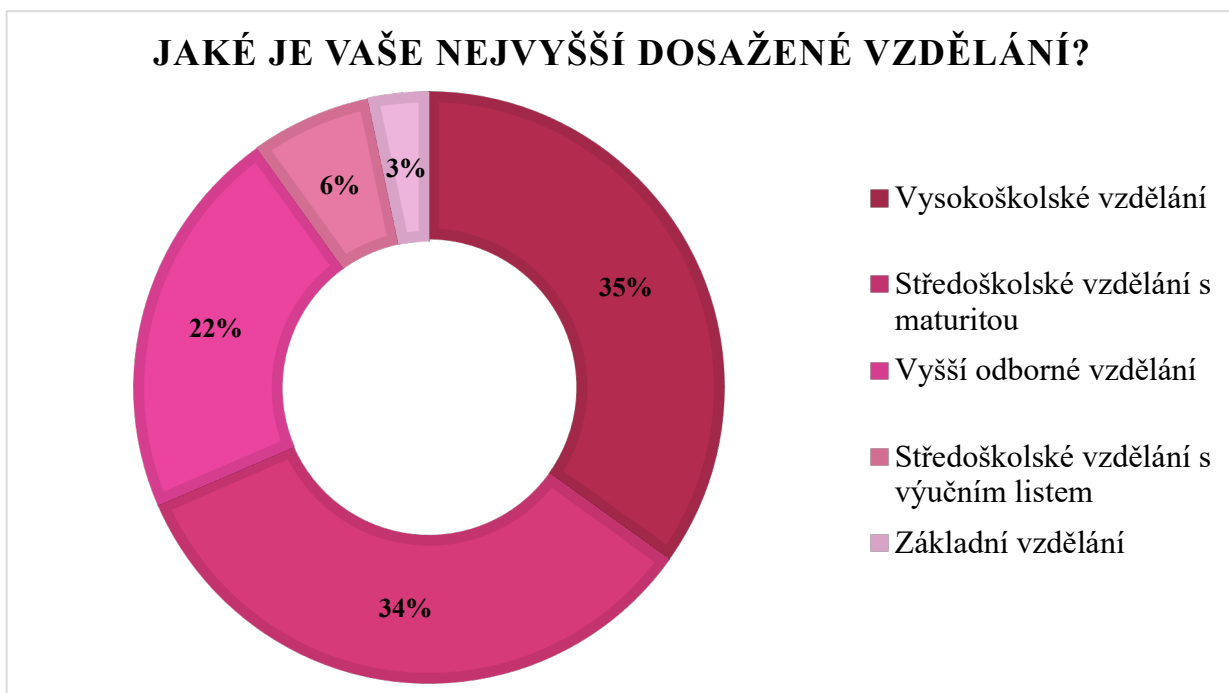
Graf 3: otázka č. 3, Zdroj: Survio, 2021

Otázka 3 byla zvolena z toho důvodu, abychom zjistili, zda respondenti žijící na venkově se cítí bezpečněji než respondenti žijící ve městě. Respondenti žijící ve městě zde tvoří 74 % (223) a respondenti žijící na venkově tvoří 26 % (78).

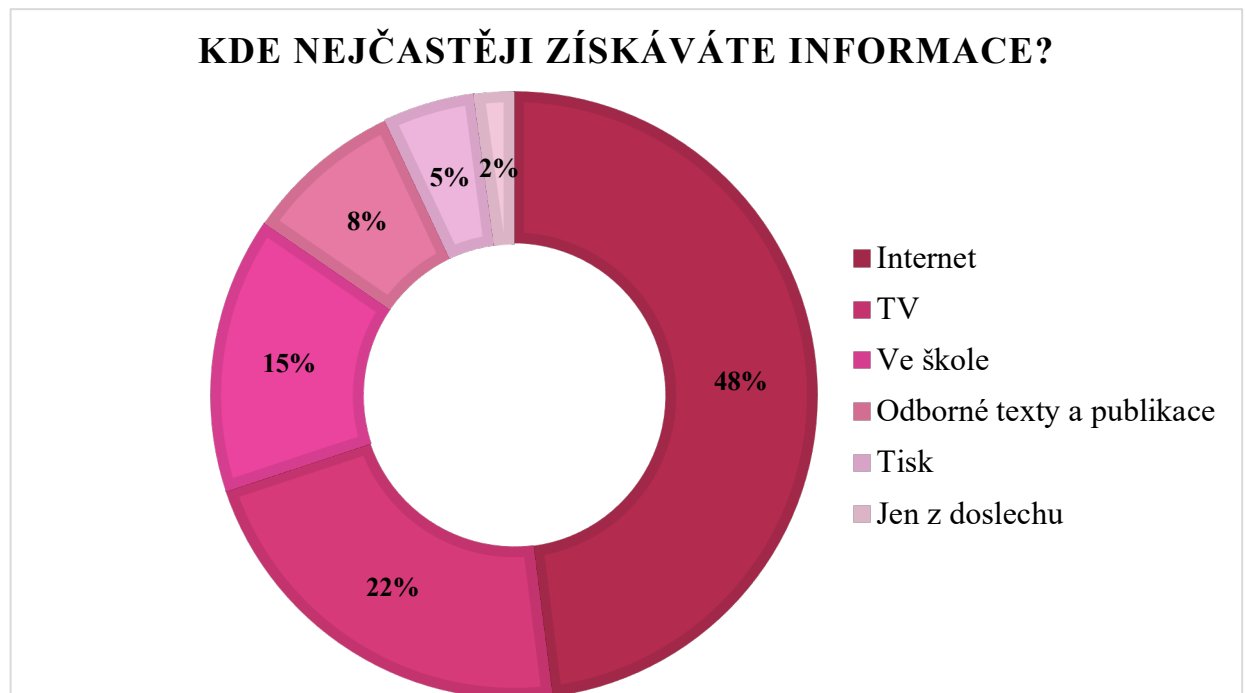
Graf 4: otázka č. 4, Zdroj: Survio, 2021

Otázka 4 zjišťuje, jestli se respondenti, kteří se nenarodili v ČR, cítí stejně bezpečně jako respondenti narozeni v ČR a také jestli znají právní řád. Respondenti narozeni v ČR tvoří většinu odpovídajících což je 94 % (283) a respondenti nenarozeni v ČR tvoří zbylých 6 % (18).

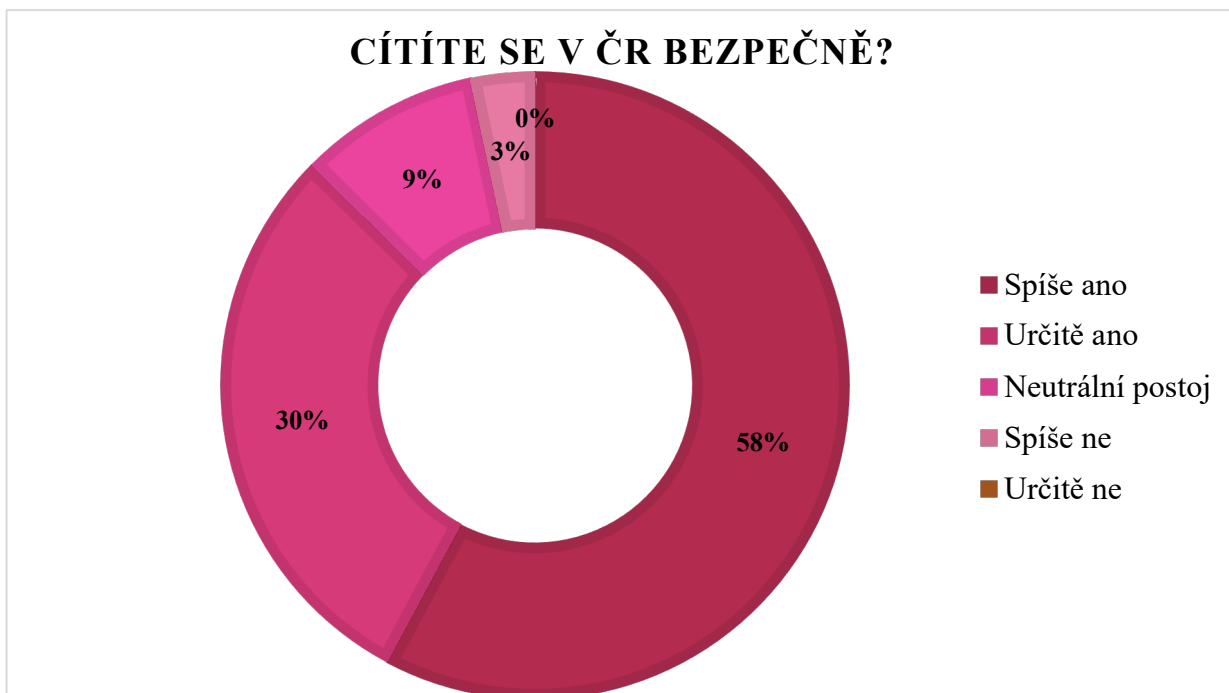
Graf 5: otázka č. 5, Zdroj: Survio, 2021

Díky této otázce je možné zjistit, jestli respondenti s vyšším vzděláním mají větší přehled o bezpečnosti ČR než respondenti s nižším vzděláním. Vysokoškolské vzdělání má 35 % (105) odpovídajících. Druhou skupinou s 34 % (101) respondentů tvoří středoškolské vzdělání s maturitou. Vyšší odborné vzdělání má 22 % (66) respondentů. Další skupinou jsou respondenti se středoškolským vzděláním s výučním listem, kteří tvoří 6 % (20). Poslední skupinou jsou respondenti se základním vzděláním tvořící 3 % (10) odpovídajících.

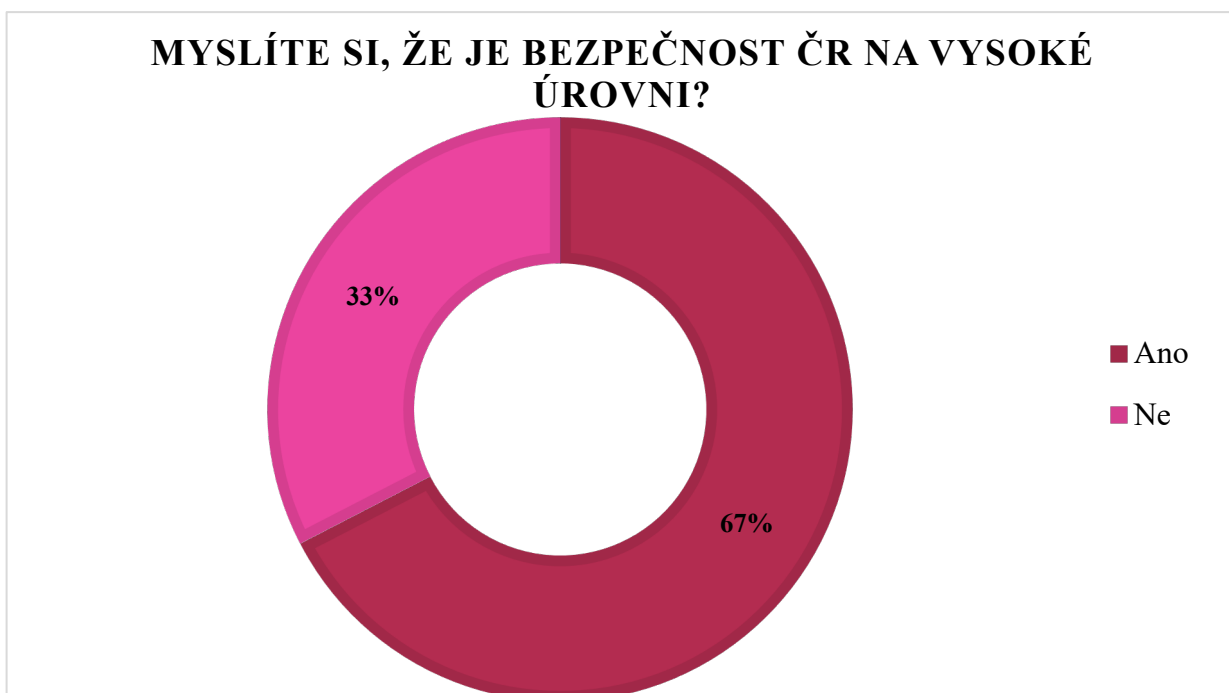
Graf 6: otázka č. 6, Zdroj: Survio, 2021

V této otázce bylo možné vybrat více odpovědí. Dle očekávání nejvíce respondentů získává informace na internetu, což tvoří 48 % (296). Další možností, kde mohou respondenti získávat informace, byla TV, kterou tvoří 22 % (135). Ve škole získává informace 15 % (91) respondentů. Z odborných textů a publikací získává informace 8 % (52) respondentů. Poslední dvě možnosti, kde mohou respondenti získat informace byl tisk tvořící 5 % (30) a jen z doslechu tvořící 2 % (13).

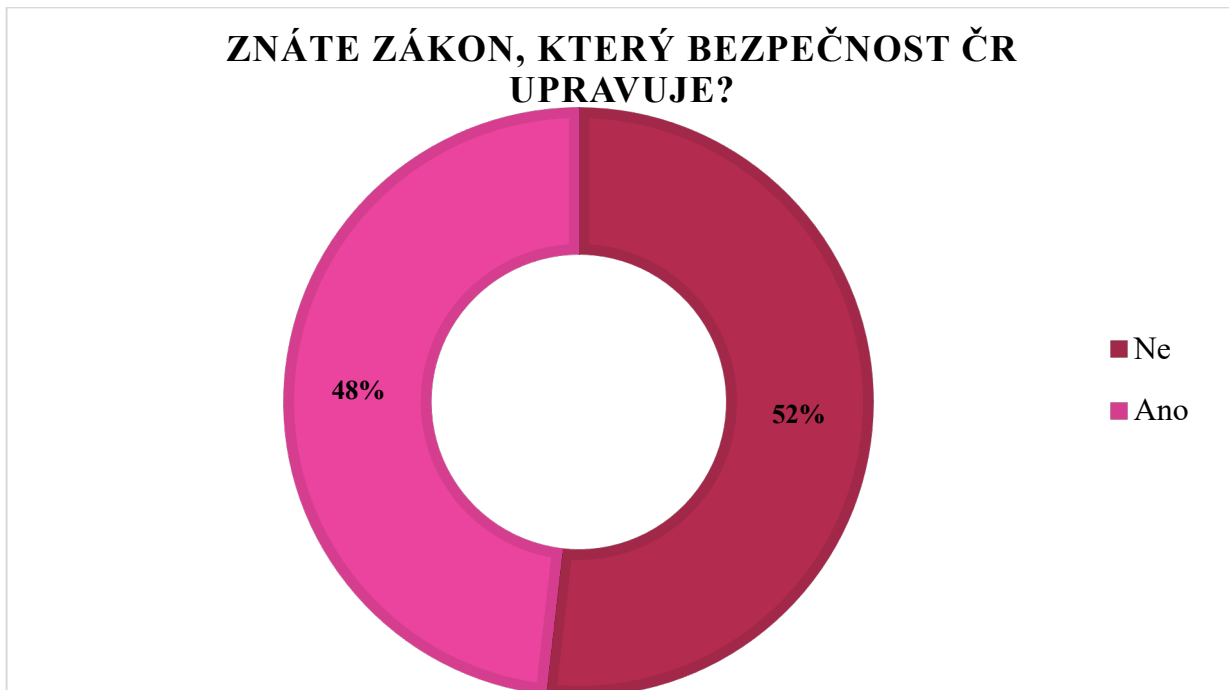
Graf 7: otázka č. 7, Zdroj: Survio, 2021

Respondenti cítící se spíše bezpečně v ČR tvoří 58 % (174). Určitě se v ČR cítí 30 % (89) respondentů. Neutrální postoj k této otázce mělo 9 % (28) respondentů. Respondenti, kteří se spíše necítí bezpečně v ČR tvoří pouze 3 % (10) z odpovídajících. Dobrou zprávou je, že nikdo z odpovídajících si nevybral možnost, že se určitě necítí bezpečně v ČR tudíž tato možnost tvoří 0 %.

Graf 8: otázka č. 8, Zdroj: Survio, 2021

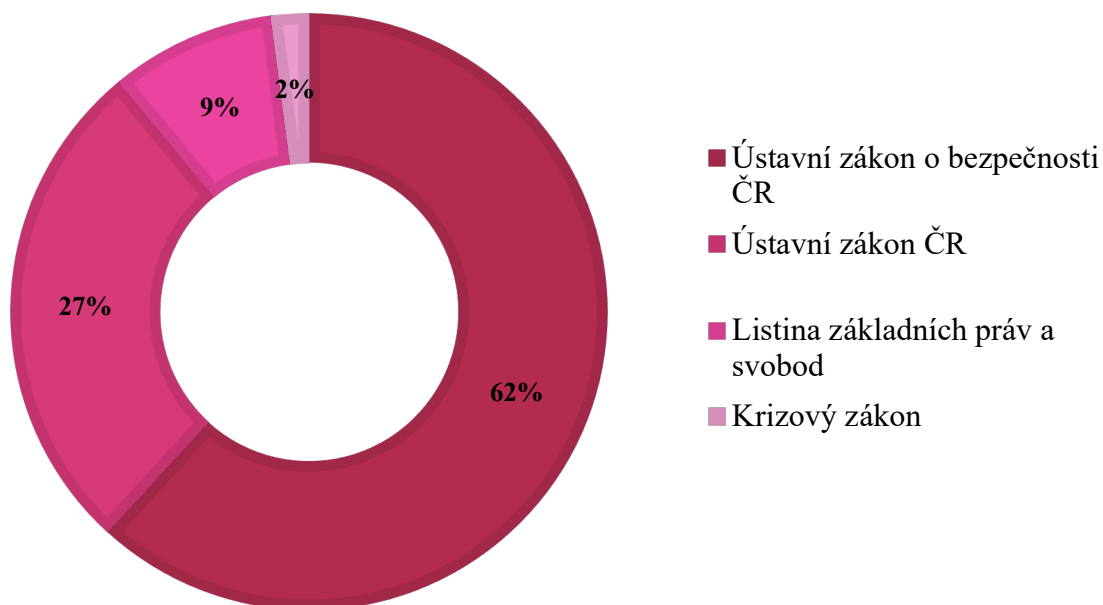
V následující otázce bylo účelem zjistit, jestli si dotazovaní respondenti myslí, že by měla ČR více zapracovat na bezpečnosti nebo ne. 67 % (203) respondentů si myslí že bezpečnost ČR je na vysoké úrovni a 33 % (98) respondentů si myslí, že by ČR měla na bezpečnosti ještě zapracovat.

Graf 9: otázka č. 9, Zdroj: Survio, 2021

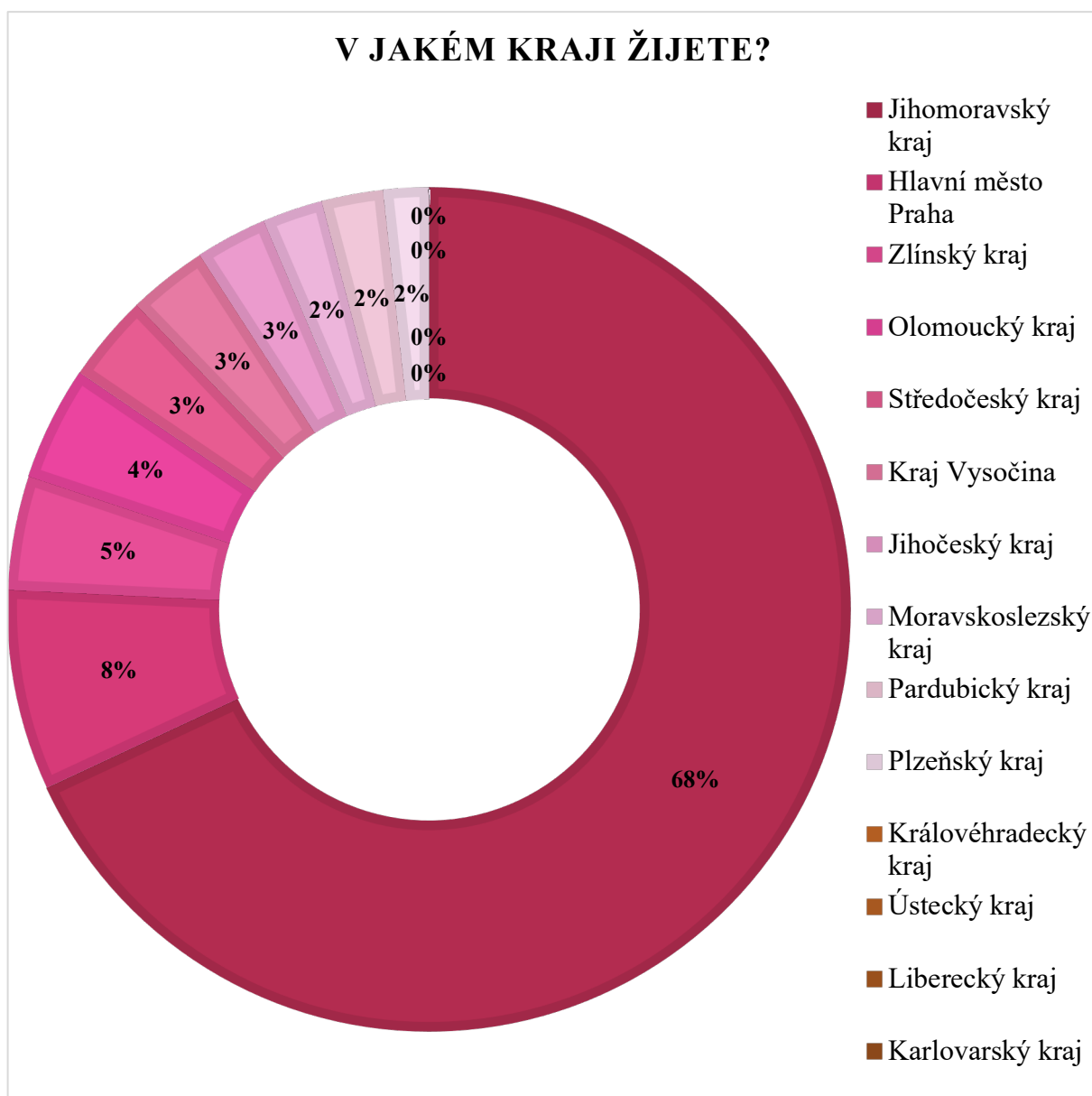
Znalost právního řádu, alespoň okrajově je poměrně důležité zjištění. Více jak polovina dotazovaných respondentů si myslí, že tento zákon neznají. Odpověď ne zvolilo 52 % (156) respondentů a odpověď ano zvolilo 48 % (145) respondentů. Vzhledem k tomu, co nám ukazuje další otázka, tak přesto, že většina dotazovaných respondentů zvolilo, že neznají zákon, který bezpečnost upravuje v další otázce většina respondentů zvolilo správnou odpověď. Je pravda, že v další otázce jsou všechny odpovědi správné, účelem otázky bylo zjistit, jestli respondenti znají nejdůležitější zákon upravující bezpečnost.

KTERÝ ZÁKON UPRAVUJE BEZPEČNOST ČR?

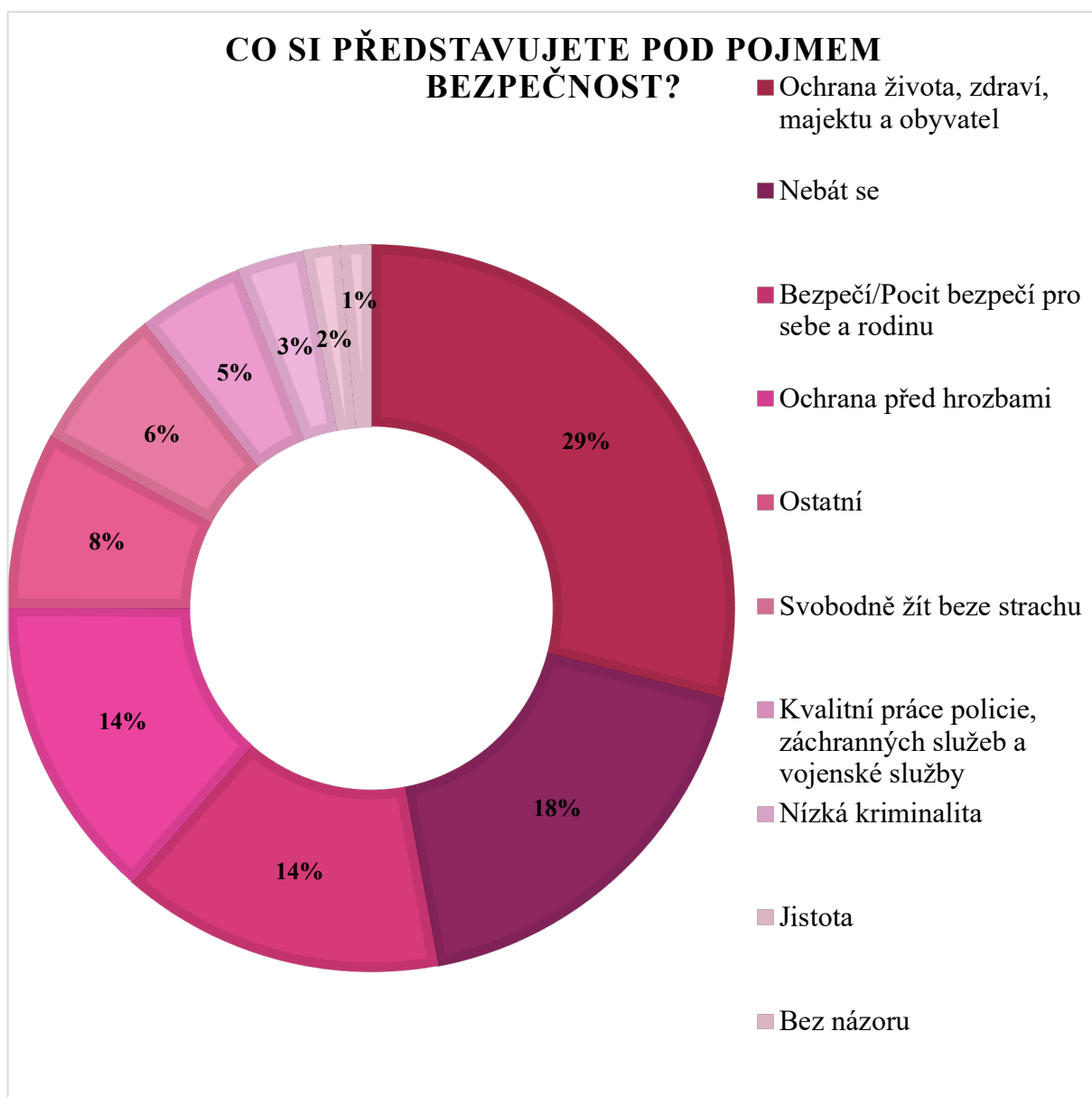
Graf 10: otázka č. 10, Zdroj: Survio, 2021

V této otázce byla každá možnost správná. Účelem bylo zjistit, jestli respondenti znají ten nejdůležitější zákon, který se zabývá bezpečností ČR. Příjemným zjištěním je, že 62 % (186) respondentů tento zákon zvolilo. Dalším důležitým zákonem je Ústavní zákon ČR, který zvolilo 27 % (82) respondentů. Nelze popírat, že Listina základních práv a svobod a Krizový zákon je také důležitý a týká se bezpečnosti. Tyto zákony si vybralo 9 % (27) respondentů, kteří zvolili Listinu základních práv a svobod a 2 % (6) respondentů zvolilo Krizový zákon.

Graf 11: otázka č. 11, Zdroj: Survio, 2021

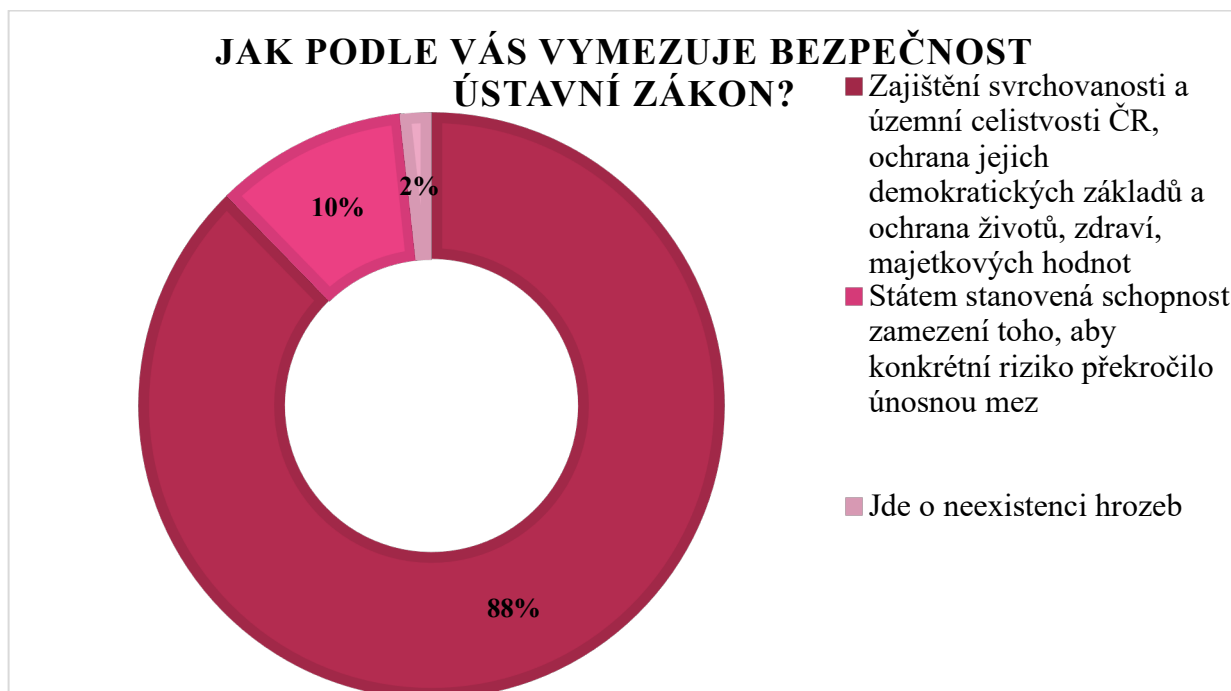
Tato otázka byla zvolena kvůli tomu, aby bylo opravdu potvrzeno, že největší počet dotazovaných respondentů žije v Jihomoravském kraji. Díky tomuto údaji je tato bakalářská práce inovativní. V již zmíněném kraji žije 68 % (202) respondentů. Dalším často zvoleným krajem bylo hlavní město Praha, kde žije 8 % (23) respondentů. Ze Zlínského kraje pochází 5 % a z Olomouckého kraje pochází 4 %, což tvoří celkově 26 respondentů. Středočeský kraj, kraj Vysočina a Jihočeský kraj si zvolilo 3 % odpovídajících což tvoří celkově 27 respondentů. V Moravskoslezském kraji, Pardubickém kraji a Plzeňském kraji žijí 2 % odpovídajících což tvoří celkově 23 respondentů. V Královéhradeckém kraji, Ústeckém kraji, Libereckém kraji a Karlovarském kraji nežije nikdo z dotazovaných respondentů.

Graf 12: otázka č. 12, Zdroj: Survio, 2021

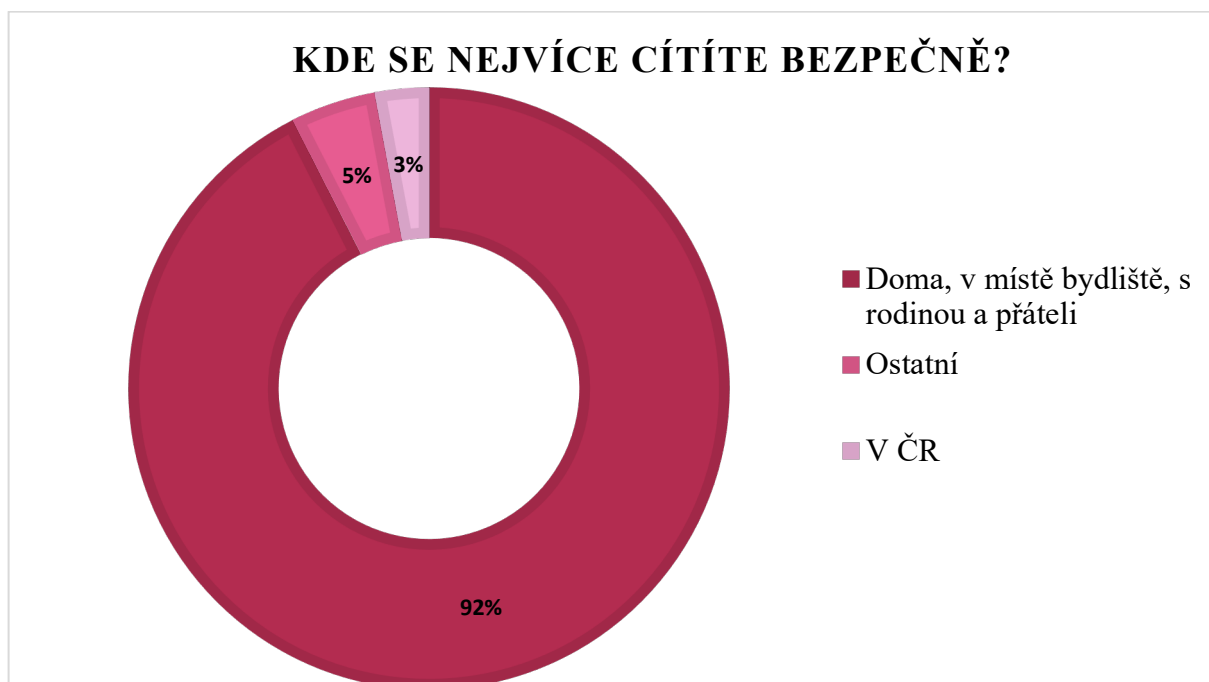
12 otázka byla zvolena jako otevřená otázka z toho důvodu, že každý si pod pojmem bezpečnost představuje něco jiného. 29 % (88) respondentů má představu o pojmu bezpečnost jako o ochraně života, zdraví, majetku a obyvatel. 18 % (54) respondentů si pod tímto pojmem představují to, že se nebudou bát. Pocit bezpečí pro sebe a rodinu nebo jen bezpečí napsalo 14 % (42) respondentů. Ochranu před hrozbami napsalo 14 % (42). Mezi ostatní byly zařazeny buď odpovědi, které nikdo jiný nenapsal, nebo výběr zajímavých odpovědí, které budou rozebrány v následující podkapitole, do nichž patří 8 % (23). Svobodně žít beze strachu napsalo 6 % (19) respondentů. 5 % (15) odpovědí tvoří kvalitní práce policie, záchranných služeb a vojenské služby. Nízkou kriminalitu napsalo 3 % (9)

respondentů. Jistota byla napsána 2 % (5) respondenty. Respondenti bez názoru tvoří 1 % (4) respondentů.

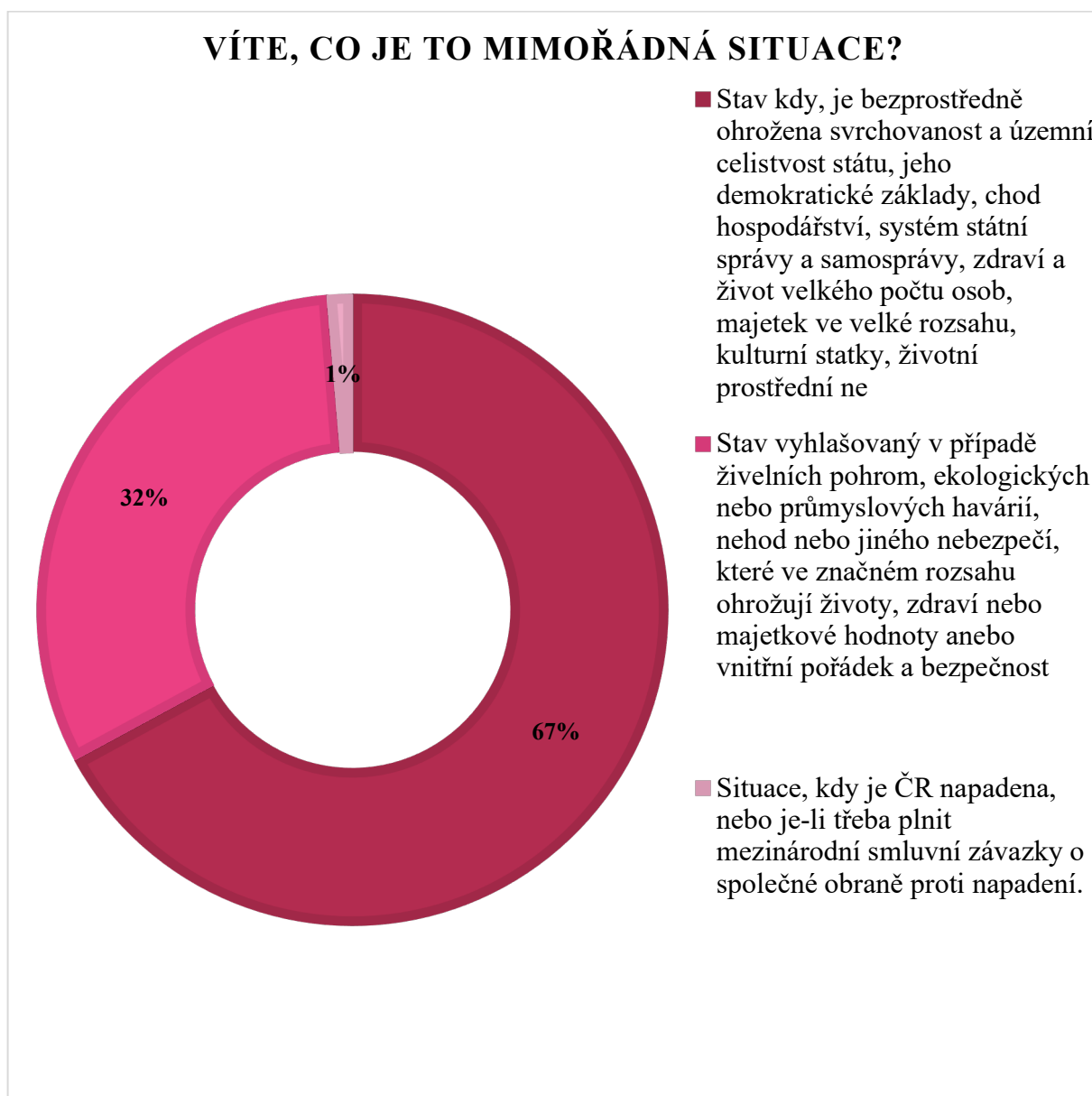
Graf 13: otázka č. 13, Zdroj: Survio, 2021

Každý by měl mít představu o tom co, pojem bezpečnost z hlediska práva znamená. V podstatě všechny odpovědi se týkají bezpečnosti. Ale jen jedna odpověď je z ústavního zákona ČR. Správnou odpověď zvolilo neuvěřitelných 88 % (264) respondentů. Další možnost zvolilo 10 % (32) respondentů a poslední možnost zvolily 2 % (5) respondentů.

Graf 14: otázka č. 14, Zdroj: Survio, 2021

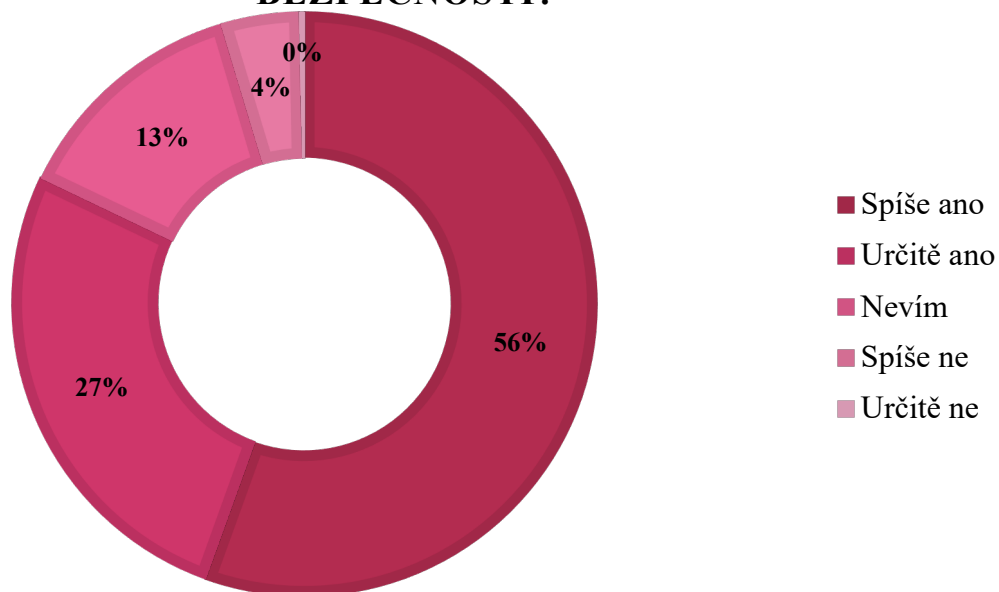
Stejně jako otázka č. 12 tak i tato otázka byla otevřená. Opět jsou zde vybrané nejčastější odpovědi. 92 % (280) respondentů se nejvíce bezpečně cítí doma, v místě bydliště a s rodinou a přáteli. V 5 % (14) napsaných odpovědí jsou opět zahrnuty zajímavé odpovědi nebo méně časté. V ČR celkově se cítí bezpečně pouze 3 % (7) respondentů.

Graf 15: otázka č. 15, Zdroj: Survio, 2021

Vzhledem k názvu bakalářské práce, bylo potřeba do dotazníkového šetření zařadit více otázek na znalost právního řádu. Co je to mimořádná situace vědělo 67 % (202) respondentů. Další odpověď zvolilo 32 % (95) respondentů. A třetí odpověď zvolilo 1 % (4) respondentů.

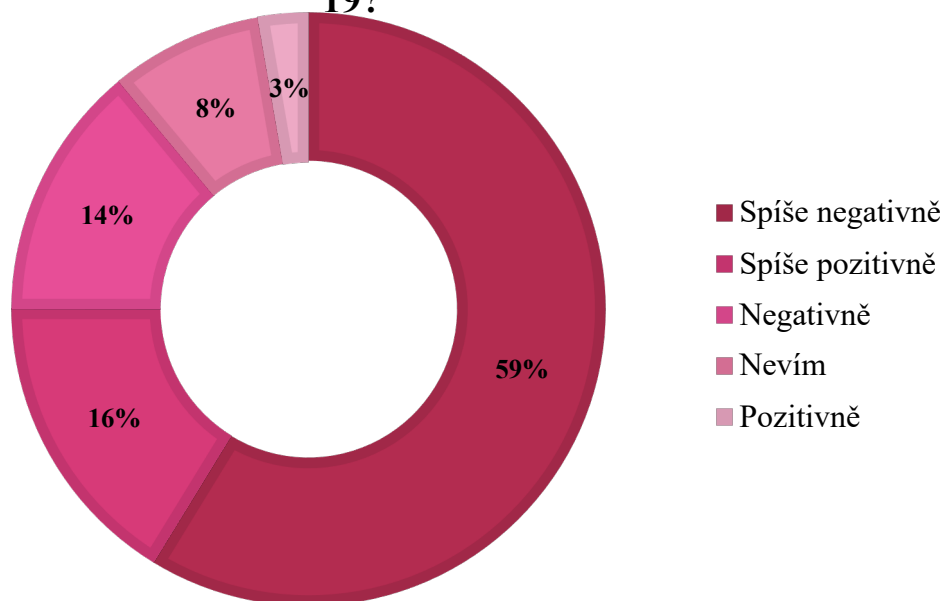
MĚLA BY SE PODLE VÁS ČR VÍCE ZABÝVAT BEZPEČNOSTÍ?

Graf 16: otázka č. 16, Zdroj: Survio, 2021

56 % (167) respondentů si myslí že by se ČR měla spíše zabývat bezpečností. Určitě ano si to myslí 27 % (80) respondentů. 13 % (40) respondentů si není jistých, jestli by se ČR měla více zabývat bezpečností. 4 % (14) respondentů si myslí, že by se ČR nemusela zabývat více bezpečností a už vůbec nikdo si nemyslí, že by se neměla více zabývat ČR bezpečností.

JAK VNÍMÁTE OPATŘENÍ STÁTU VŮČI COVIDU-19?

Graf 17: otázka č. 17, Zdroj: Survio, 2021

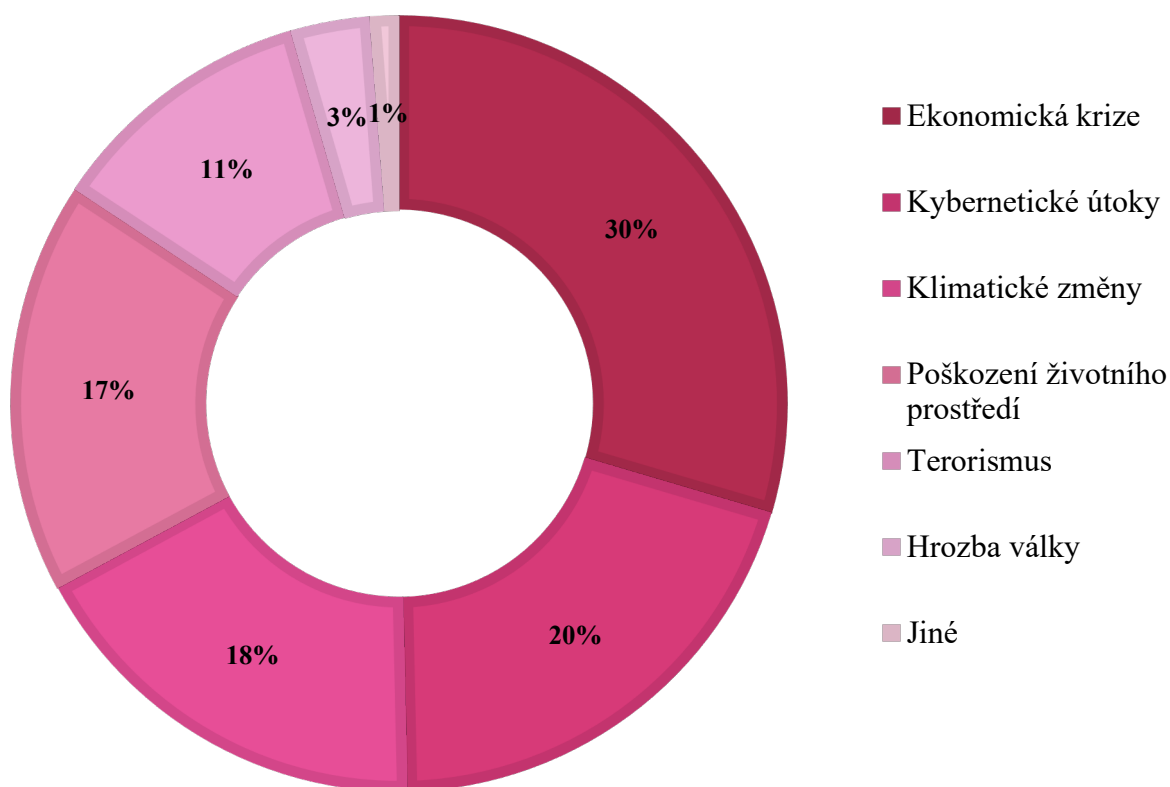
Přišli na řadu 2 otázky, které se týkají trvající koronavirové situace. V této otázce jsou respondenti tázáni na to, jak vnímají opatření, která trvala nebo trvají. Jak jde vidět 59 % (177) respondentů tato opatření vnímají spíše negativně. Spíše pozitivně je vnímá 16 % (49) respondentů. Negativně jsou tato opatření vnímána 14 % (42) respondenty. Bez názoru je 8 % (25) respondentů a pozitivně je vnímají 3 % (8) respondentů.

Graf 18: otázka č. 18, Zdroj: Survio, 2021

Stehně jako předchozí otázka i tato otázka se týká přetrvávající koronavirové situace. Tato otázka byla zvolena proto, že bezpečnost ČR je v posledních několika měsících vážně narušena a i přesto, že si respondenti myslí, že je bezpečnost ČR na vysoké úrovni, tak v tomto případě si polovina, což je 50 % (149) respondentů, myslí, že stát spíše nedělá vše, aby této trvající hrozbě zamezil. 25 % (76) respondentů si myslí, že jsou opatření spíše dostatečná. 17 % (51) respondentů je opět bez názoru. 5 % (15) respondentů si myslí, že jsou určitě dostatečná a 3 % (10) respondentů si naopak myslí že určitě dostatečná nejsou.

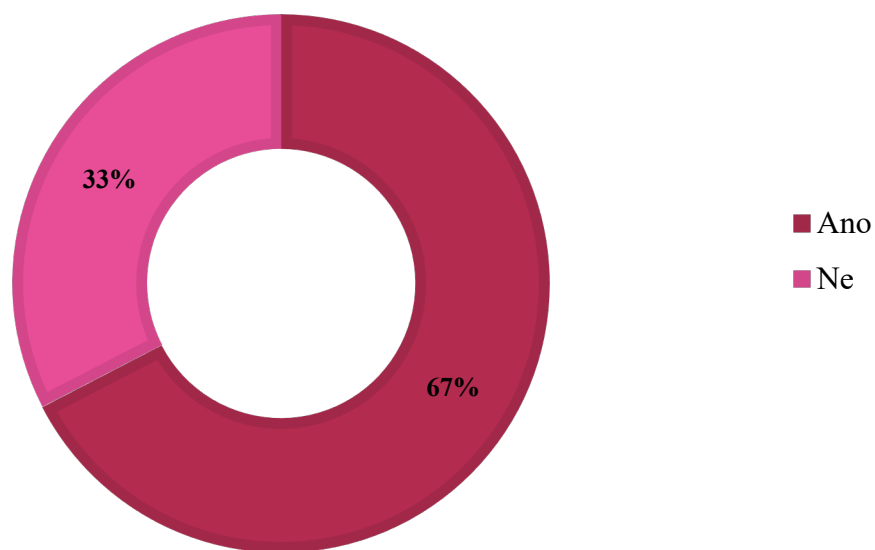
JAKÁ DALŠÍ BEZPEČNOSTNÍ HROZBA JE PODLE VÁS AKTUÁLNÍ?

Graf 19: otázka č. 19, Zdroj: Survio, 2021

V této otázce bylo opět možné zvolit více možností. Jak je vidět, tak 30 % (227) respondentů zvolilo ekonomickou krizi. Další často volenou odpovědí byly kybernetické útoky tvořící 20 % (154). Klimatické změny zvolilo 17 % (134) respondentů. Poškození životního prostředí zvolilo 11 % (132) respondentů. Hrozbu války potom zvolila 3 % (25) respondentů a jiné bylo zvoleno 1 % (9) respondentů. Předpokládá se, že ekonomickou krizi si respondenti nejvíce vybrali hlavně proto, že díky koronavirové situaci bude nejspíše velmi brzy hrozit. Kybernetické útoky jsou v dnešní době častější, než dříve. Klimatická hrozba je také jedna z hrozeb, která v dnešní době probíhá.

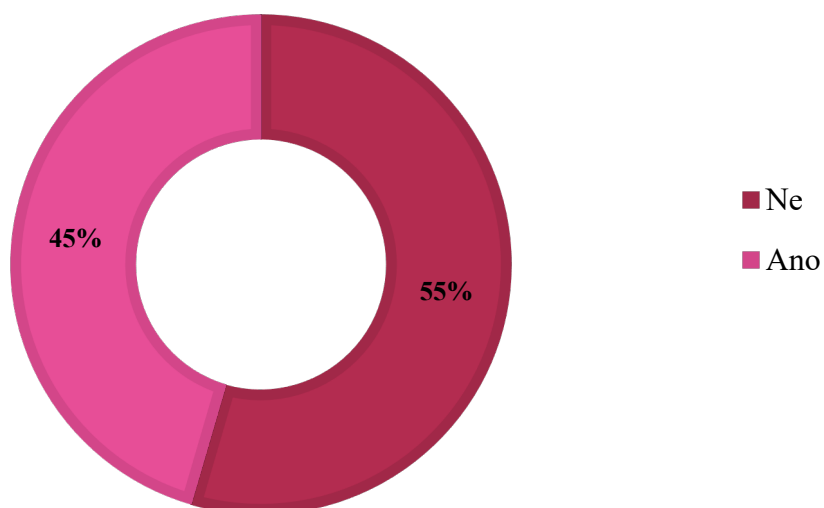
OBÁVÁTE SE DALŠÍHO NARUŠENÍ BEZPEČNOSTI ČR?

Graf 20: otázka č. 20, Zdroj: Survio, 2021

67 % (203) respondentů se obává, že dojde k dalšímu narušení bezpečnosti ČR. 33 % (98) respondentů se dalšího narušení bezpečnosti ČR neobává.

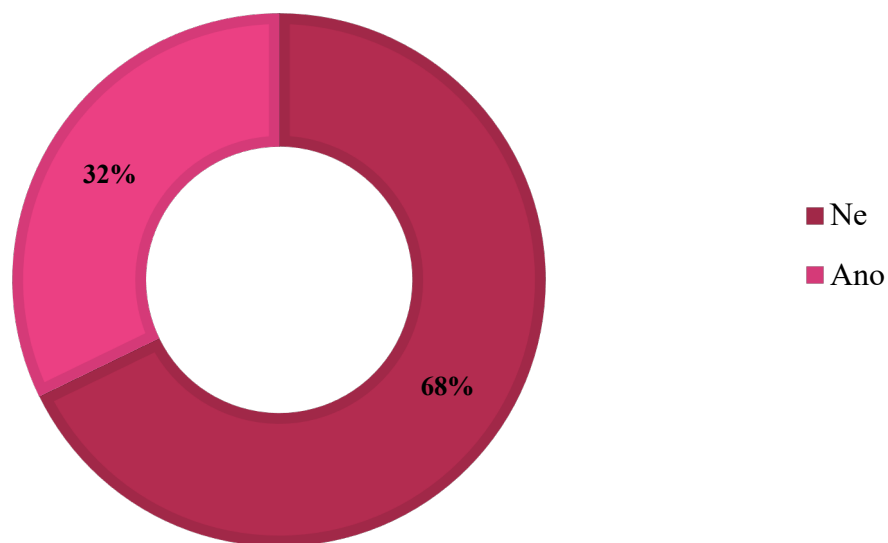
MYSLÍTE SI, ŽE JE ČR SCHOPNA ZABRÁNIT DALŠÍM BEZPEČNOSTNÍM HROZBÁM?

Graf 21: otázka č. 21, Zdroj: Survio, 2021

I přesto, že si většina respondentů myslí, že je bezpečnost ČR na vysoké úrovni tak si 55 % (164) respondentů myslí, že ČR není schopna zabránit dalším bezpečnostním hrozbám. Dalších 45 % (137) respondentů si myslí, že je ČR schopna zabránit dalším hrozbám.

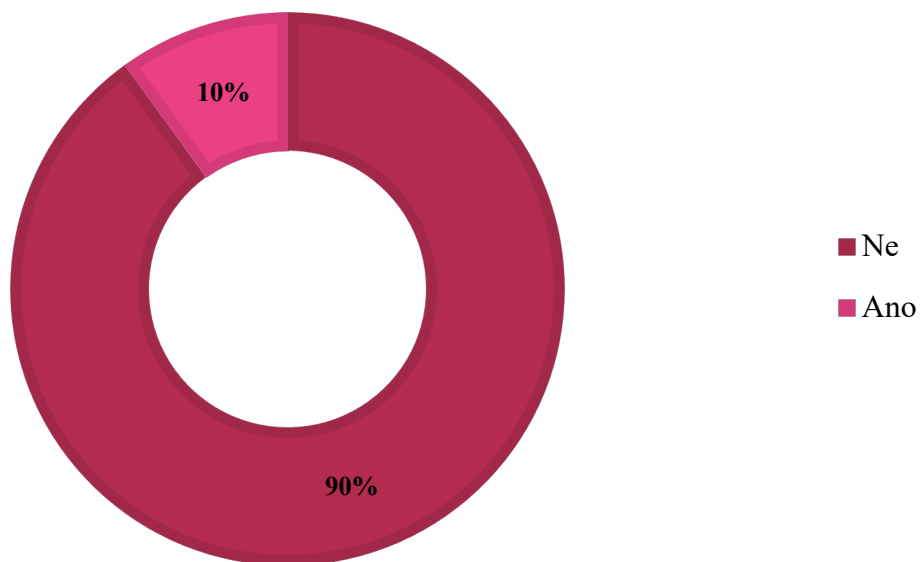
MYSLÍTE SI, ŽE STÁT DĚLÁ VŠE PRO OCHRANU SVÝCH OBČANŮ PŘED HROZÍCÍMI HROZBAMI?

Graf 22: otázka č. 22, Zdroj: Survio, 2021

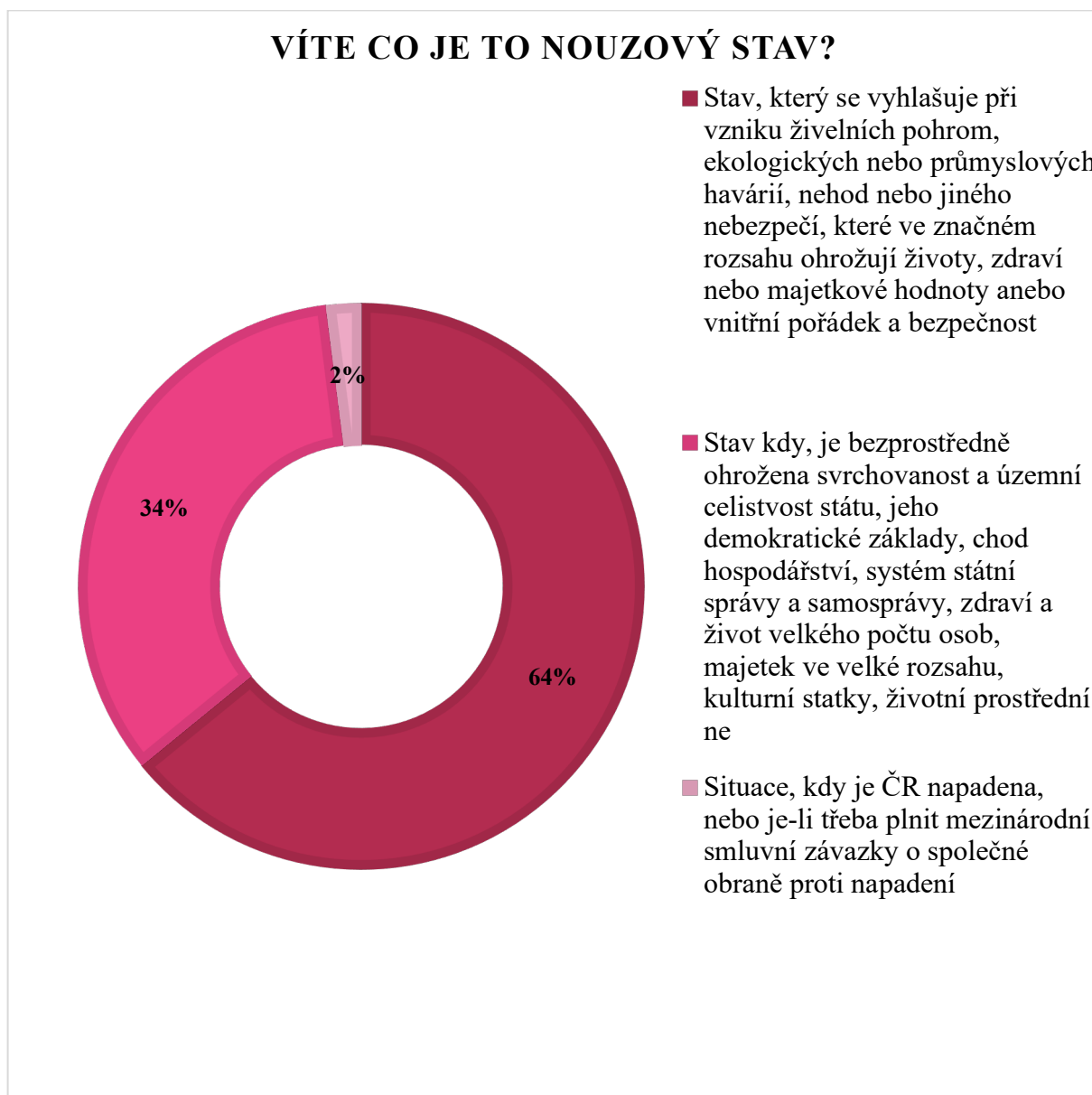
68 % (204) vybraných respondentů si myslí, že stát nedělá vše pro ochranu svých občanů před hrozícím nebezpečím. Dalších 32 % (97) si zase myslí opak a to že, stát vše dělá pro ochranu svých občanů.

JE PODLE VÁS MOŽNÉ ODSTRANIT VŠECHNY BEZPEČNOSTNÍ HROZBY?

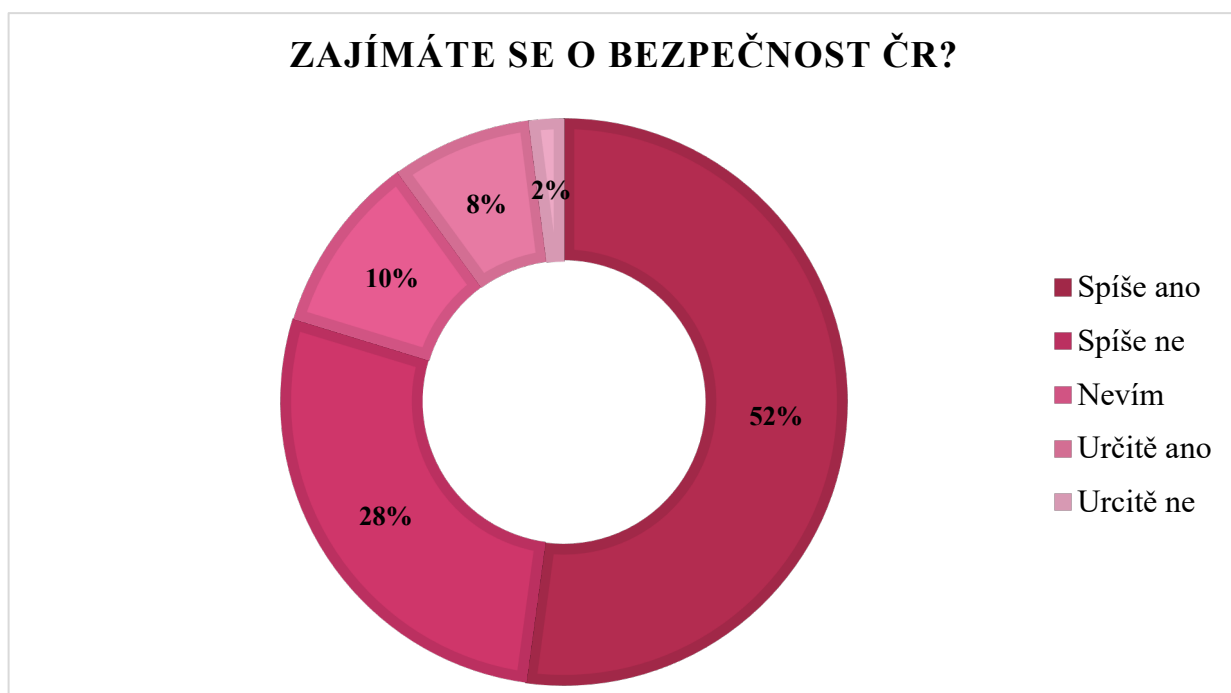
Graf 23: otázka č. 23, Zdroj: Survio, 2021

Dle očekávání 90 % (271) respondentů si stojí za tím, že není možné odstranit všechny bezpečnostní hrozby. Pouze 10 % (30) respondentů si myslí, že je možné všechny bezpečnostní hrozby odstranit.

Graf 24: otázka č. 24, Zdroj: Survio, 2021

64 % (193) respondentů ví, co to nouzový stav je. Další odpověď si vybralo 34 % (102) respondentů. Poslední odpověď zvolilo 2 % (6) respondentů.

Graf 25: otázka č. 25, Zdroj: Survio, 2021

Vzhledem k předešlým výsledkům z dotazníku bylo dost pravděpodobné, že většina respondentů se alespoň trochu o bezpečnost ČR zajímá. Proto taky 52 % (157) respondentů zvolilo v této otázce odpověď spíše ano. Spíše ne zvolilo 28 % (83) respondentů. 10 % (31) respondentů neví, jestli se o bezpečnost zajímají nebo nezajímají. 8 % (24) respondentů se určitě zajímá o bezpečnost a 2 % (6) respondentů se určitě o bezpečnost nezajímá.

V následující podkapitole budou všechny výsledky z kvantitativního dotazníkového šetření více rozebrány. Budou uvedeny výsledky a názory osob narozených v ČR a nenarozených v ČR, zda se ženy cítí v ČR stejně bezpečně jako muži nebo ne. Zhodnoceny budou také vybrané odpovědi respondentů na otevřené otázky. V neposlední řadě bude následovat shrnutí všeho, co bylo v kvantitativním dotazníkovém šetření zjištěno.

4.2. Základní výsledky kvantitativního elektronického dotazníkového šetření

V kvantitativním dotazníkovém šetření bylo zjištěno, že ačkoliv se dotázaní respondenti v ČR spíše cítí bezpečně, tak by se podle nich ČR měla více zabývat bezpečností, protože není schopna zabránit dalšímu narušení bezpečnosti ČR a nedělá vše pro to, aby ochránila své obyvatele. Občané ČR by se měli cítit bezpečně v celé ČR což nebyla nejčastější odpověď respondentů.

Otázkou č. 12 v dotazníkovém šetření byla otázka týkající se pojmu bezpečnost. I přesto, že se jednalo o otázku otevřenou, byla tato otázka zpracována do grafu stejně jako ostatní

otázky. Nejčastějšími odpověďmi byla ochrana života, zdraví, majetku a obyvatel, kterou zvolilo 29 % respondentů. Další častá odpověď byla nebát se s 18 % respondentů, poté bezpečí nebo pocit bezpečí pro sebe a rodinu se 14 % respondentů, se stejným procentem byla odpověď ochrana před hrozbami. Do ostatních byly vybrány málo časté odpovědi nebo zajímavé odpovědi, např.: „Klidný život bez stresu, bezpečí pro psychickou pohodu. Stav, kdy nejsem ohrožena na životě, můžu se svobodně pohybovat, konat a jednat. Když se cítím tak, že se nemůže nic stát. Možnost fungovat ve společnosti a na území státu beze strachu. Klidný život. Nevyskytují se žádné hrozby, které by člověka mohly nějak psychicky či fyzicky poškodit. Cítit, že mě nikdo neohrožuje a pokud ano, že je někdo, kdo mi pomůže. Kontrola. Nízká šance napadení mimo můj domov. Základní právo občanů vyspělých zemí, člověku se nedostane žádné fyzické nebo psychické újmě od státu, v bezpečí bude nejen jeho život, ale i jeho majetek. Že se mi nemůže nic stát. Zachování zdraví občanů ve státě. Schopnost státu dostatečně chránit stát i své občany. Zajištění skutečnosti, nikoho nebudu žádným způsobem ohrožovat, či omezovat mé zájmy, chránění před zákonem. Mohu jít, sama ven v jakoukoliv denní dobu a nic mi nehrozí, nejsme ve válce, nehrozí útoky ze zahraničí či terorismus, ale např. i ochrana dat v níž se angažuje EU. Nemusím se bát jako bych se bála např. v rozvojových zemích, kde je kriminalita na vyšší úrovni, jsou části, kam bych neměl chodit apod., samozřejmě, že se v ČR také bojím chodit sama v noci a také to není doporučováno, ale obecná pravděpodobnost nějakého nebezpečí je menší, jednoznačně mi může poskytnout bezpečnost můj domov s dobrým zámekem, což jinde také není běžné, navíc jsou zde velmi dobré ochranné složky, které by v případě nebezpečí pomohly. Zákaz ublížení na zdraví. Dostupnost lékařské péče, bez mírový stav. Skutečnost, že se v daném místě a čase cítím chráněna vůči vnějším hrozbám, resp. nevnímám vysoké riziko vzniku takových hrozeb, které by mohly zásadně negativně ovlivnit či ohrozit život můj nebo mých blízkých. Především otázky imigrace a zajištění bezpečnosti osob a majetku občanů ČR. Bezpečnost ve státě znamená, že je stát schopný hájit svou svrchovanost, hájit své hranice a zájmy, vnitrostátní bezpečnost pro mě představuje práci policie a BIS, kteří brání životy občanů i jejich majetek. Minimální riziko nebezpečí (napadení, teroristického útoku, krádeže, napadení jiným státem, kybernetického útoku atd.)“. Tyto odpovědi byly vybrány do skupiny ostatní, které tvoří 8 % zodpovězení. Svobodně žít bez strachu napsalo 6 % respondentů a kvalitní práci policie, záchranné služby a vojenské služby 5 % respondentů. Další už méně častou odpovědí byla nízká kriminalita se 3 % poté to byla jistota se 2 % a polední bylo 1 % respondentů bez názoru, kteří napsali jen nesmyslná písmenka, aby tuto povinnou otázku mohli přeskočit.

Druhou otevřenou otázkou byla otázka č. 14, kde respondenti odpovídali na to, kde se nejvíce cítí bezpečně. Doma, v místě bydliště, s rodinou a příteli odpovědělo 92 % respondentů. Další častou odpovědí byly vybrané odpovědi, které se často neopakovaly nebo byly zajímavé. Těmito odpověďmi jsou: „V protiatomovém bunkru. Bohužel v dnešní době se člověk bezpečně nemusí cítit nikde, když jdeme na sociální sítě je zde nebezpečí predátorů, když jdeme ven je tam dalších mnoho nebezpečí, takže na otázku, kde se cítím bezpečně je odpověď jen v sobě samém mám vlastní bezpečí. V atomovém krytě, na vrcholu hory, nebo kilometr pod povrchem země, můj dům, můj hrad. Na místě, kde je nejvyšší pravděpodobnost, že nejsem pod dohledem a kontrolou. V zahraničí. V obchodě. V práci. Ve škole. V objetí.“ Takto odpovědělo vybraných 5 % respondentů, poslední odpovědí bylo v ČR, což tvořilo 3 % respondentů. Přitom, kdyby byla bezpečnost ČR opravdu na vysoké úrovni a občané by se v ní cítili na 100 % bezpečně, tak by měla být nejčastější odpověď respondentů v ČR a neměli by se bezpečně cítit hlavně doma nebo dokonce nikde.

Podle výzkumu jednotlivých odpovědí respondentů nenarozených v ČR bylo zjištěno, že se v ČR bezpečně cítí. Podle nich je úroveň bezpečnosti ČR vysoká, ale znalost zákona nemají. Ačkoliv se v ČR bezpečně cítí, i tak by se měla ČR více zabývat bezpečností. Vzhledem k tomu, že mohou porovnávat opatření v ČR a v zemi kde se narodili, tak dle jejich názoru opatření v ČR vůči koronaviru vnímají negativně, ale opatření ze strany státu jsou podle nich dostatečná. Dalšího narušení bezpečnosti se neobávají. Taktéž si myslí, že stát může dalším hrozbám zabránit, ovšem názor na ochranu státu občanů je negativní. Názor respondentů narozených v ČR je v podstatě stejný. Cítí se zde spíše bezpečně, ale i přesto by se ČR měla více zabývat bezpečností. Opatření vůči koronaviru vnímají spíše negativně. Rozdíl nastává v tom, že si nemyslí, že opatření jsou dostatečná. Právní řád neznají stejně jako občané nenarození v ČR. Také bylo zjištěno, že respondenti žijící na venkově se v ČR cítí bezpečně úplně stejně jako respondenti žijící ve městě a že ženy mají názor na bezpečnost stejnou jako muži, což je pozitivní zjištění vzhledem k tomu, že muži zastávají ve společnosti silnější postavení (mají více síly a ženy se vedle nich cítí více chráněny). ČR stále patří mezi nejbezpečnější státy EU, ovšem nic z toho by nebylo, kdyby se neustále neposilovaly bezpečnostní složky.

Podle výzkumu lze konstatovat, že ženy a muži mají na bezpečnost ČR stejný názor, respondenti žijící na vesnici se cítí stejně bezpečně jako respondenti žijící ve městě. Názory nenarozených respondentů v ČR a narozených v ČR je liší jen v jedné věci, a to v tom, že opatření vůči koronaviru nejsou dostatečná. Tudíž bych doporučila podle dotazníkového

šetření navýšit ve školách právní nauku. Každý občan by měl alespoň okrajově znát svá práva. Bylo by dobré zlepšit i bezpečnost ČR, přidat více policejních stanic a jednotek, aby mohly více chránit občany ČR. Protože i přes to, že si oslovení respondenti myslí, že je bezpečnost na vysoké úrovni, tak je jejich názor takový, že by se mělo bezpečností více zabývat a také, si myslí, že stát nedělá vše pro jejich ochranu. Také se více připravit na to, že by naši bezpečnost mohly narušit další hrozby, vytvořit nějaké možné scénáře a více bránit své občany v nezištném zájmu, a nejen v zájmu svém. Vyřešit hrozby, které jsou podle respondentů aktuální jako například ekonomickou krizi, kybernetické útoky, díky kterým ostatní země, které tento útok vykonají, získají utajené informace. Jelikož více než polovina dotazovaných respondentů pochází z Jihomoravského kraje, lze tyto poznatky využít ke zvýšení bezpečnosti v tomto kraji a tím zajistit i ostatním obyvatelům pocit většího bezpečí.

Závěr

Pojem bezpečnost v ČR je poměrně komplikované vysvětlit. Společnost tento pojem vnímá jinak. Ačkoliv je velmi často používán hlavně v právní řádu, nikde není přesně definován. Bezpečnost zajišťuje stát nebo mezinárodní organizace jako OSN, NATO nebo EU. Tento pojem lze brát jako státem stanovenou schopnost zamezit překročení rizika za únosnou mez. Bezpečnost zahrnuje pojmy hrozba a riziko a lze ji rozdělovat na vnitřní a vnější, materiální, formální a institucionální. Tento pojem se objevuje ve spoustě právních rádech a mezinárodních smlouvách. V mezinárodních smlouvách jde převážně o zajištění společné obrany, obrannou bezpečnostní politiku nebo civilní nouzové plánování. Jedním z nejdůležitějších národních právních rádu je Ústavní zákon o bezpečnosti ČR, který má nejvyšší právní sílu a je doplňován Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod. Dalšími zákony upravující pojem bezpečnost je krizový zákon, zákon o IZS, branný zákon, zákon o ozbrojených silách, zákon o zajišťování obrany ČR atd. Podle Kodaňské školy, která se snaží zachytit rozšíření konceptu bezpečnosti, byly vytvořeny sektory bezpečnosti. Tyto sektory se zabývají vždy určitou hrozbou spadající do jejich působnosti. Jde o ekonomický sektor bezpečnosti zabývající se měnovou stabilitou, hospodářským růstem, nízkou nezaměstnaností apod. Dále jde o politický sektor bezpečnosti zahrnující všechny nevojenské ohrožení suverenity státu. Vojenský sektor bezpečnosti zabývající se vojenskými záležitostmi, stabilitou politických režimů, tolerancí různých sociálních skupin apod. Environmentální sektor bezpečnosti zaměřující se na vojenské aktivity, výcvik a přípravu na válečné operace, ale hlavně na kvalitu životního prostředí, environmentální hrozby globálního, regionálního a národního charakteru, které představují ohrožení státu nebo život občanů. Informační sektor bezpečnosti zabývající se zabezpečením všech informací ve fyzické i virtuální podobě. A o společenský sektor bezpečnosti, kde hlavní jednotkou jsou politicky významné etnicko-národní a náboženské identity.

Dle výzkumu kvantitativního dotazníkového šetření, ve kterém bylo osloveno více než 400 respondentů, se všichni dotazovaní respondenti v ČR bezpečně cítí. To jim ovšem nebrání v názoru, že by se měl stát bezpečností více zabývat, a to nejen stát ale, i Jihomoravský kraj, na který byl tento dotazník zaměřen. Tímto lze konstatovat, že oslovená veřejnost je nakloněna ke zvýšení bezpečnosti ČR. Stejně tak stejně je veřejnost nakloněna tomu, že ČR není schopna ochránit své obyvatele a nekládá do jejich ochrany vše. Ačkoli ČR patří mezi nejbezpečnější země EU, tak i přesto obyvatele nemají dobrý názor.

Seznam použité literatury

- [1] Základní právní pojmy. *Www.publi.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://publi.cz/books/375/01.html>
- [2] MAREŠ, Miroslav. *Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. XXXII-165. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-202-5.
- [3] Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prirucky-a-metodicke-pomucky.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>
- [4] Státní svrchovanost. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statni-svrchovanost.aspx>
- [5] Bezpečnostní politika státu. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>
- [6] Krizový stav. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/krizovy-stav.aspx>
- [7] Nevojenská krizová situace. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/nevojenska-krizova-situace.aspx>
- [8] Mimořádná událost a mimořádná situace. *Www.hzsmsk.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.70
- [9] Nouzový stav. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/nouzovy-stav.aspx>
- [10] Válečný stav. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/valecny-stav.aspx>
- [11] Stav ohrožení státu. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/stav-ohrozeni-statu.aspx>

- [12] Integrovaný záchranný systém. *Www.hzscr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>
- [13] *Česká bezpečnostní terminologie* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://moodle.unob.cz/pluginfile.php/11277/course/section/3043/Česká%20bezpečnostn%C3%AD%20terminologie.pdf>
- [14] Vybrané trendy globální společnosti. *Www.valka.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/14431-Vybrabe-trendy-globalni-bezpecnosti>
- [15] JUŘÍČEK, Ludvík a Petr ROŽŇÁK. *Bezpečnost, hrozby a rizika v 21. století*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2014, s. 75-96. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-201-3.
- [16] JURČÁK, Vojtech. *Teoretické přístupy k skúmaniu bezpečnosti*. Vydání: první. Ostrava: Key Publishing s.r.o., 2020, s. 75-76. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-358-4.
- [17] Bezpečnostní prostředí České republiky. *Www.mocr.army.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: https://www.mocr.army.cz/moc/obrana_a_strategie/1-2003cz/frank.pdf
- [18] Hrozba. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/hrozba.aspx>
- [19] Riziko. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/riziko.aspx>
- [20] *Lisabonská smlouva pozměňující smlouvu o Evropské unii a smlouvu o založení Evropské unie*. In: . Brusel, 2007.
- [21] *Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. In: . Česká republika.
- [22] *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. In: . Česká republika.
- [23] *Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů*. In: . Česká republika.

- [24] *Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.* In: . Česká Republika.
- [25] LUKÁŠ, Luděk. *Teorie bezpečnosti I.* 1. vydání. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2017, s. 101-102. ISBN 978-80-87500-89-7.
- [26] DANICS, Štefan. *Bezpečnostní politika.* Vyd. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007, s. 37-38. ISBN 978-80-7251-263-8.
- [27] ČERMÁK, Miroslav. *Řízení informačních rizik v praxi.* V Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2009, s. 38-41. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-731-1.

Ústava ČR – Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Listina základních práv a svobod – Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon o bezpečnosti ČR – Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Krizový zákon – zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o hospodářských opatření pro krizové stavy – zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o integrovaném záchranném sboru ČR – zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o hasičském záchranném sboru ČR – zákon č. 238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o obecní policii – zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o vězeňské službě a justiční strážní ČR – zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Krajské zřízení – zákon č. 129/2000 SB., krajské zřízení, ve znění pozdějších předpisů

Obecní zřízení – zákon č. 128/2000 Sb., obecní zřízení, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o požární ochraně – zákon č. 67/2001 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky – zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů

Atomový zákon – zákon č. 18/1997 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů

Veterinární zákon – zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon, ve znění pozdějších předpisů

Vodní zákon – zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o vodovodech a kanalizacích – zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o elektronických komunikacích – zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o nouzových zásobách ropy – zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou – zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o ochraně veřejného zdraví – zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů

Kompetenční zákon – zákon č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů – zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů

Branný zákon – zákon č. 585/2004 Sb., branný zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o ozbrojených silách ČR – zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o zajišťování obrany ČR – zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Seznam obrázků a grafů

Obrázek 1: dělení krizových stavů, kdo, proč, kde a na jak dlouho se vyhláší, zdroj: www.jaromer-josefov.cz	22
Obrázek 2: vertikální a horizontální osa dělení sektorů bezpečnosti, zdroj: www.valka.cz ...	27
Graf 1: obrázek č. 1, Zdroj: Survio, 2021	35
Graf 2: otázka č. 2, Zdroj: Survio, 2021	35
Graf 3: otázka č. 3, Zdroj: Survio, 2021	36
Graf 4: otázka č. 4, Zdroj: Survio, 2021	37
Graf 5: otázka č. 5, Zdroj: Survio, 2021	37
Graf 6: otázka č. 6, Zdroj: Survio, 2021	38
Graf 7: otázka č. 7, Zdroj: Survio, 2021	39
Graf 8: otázka č. 8, Zdroj: Survio, 2021	39
Graf 9: otázka č. 9, Zdroj: Survio, 2021	40
Graf 10: otázka č. 10, Zdroj: Survio, 2021	41
Graf 11: otázka č. 11, Zdroj: Survio, 2021	42
Graf 12: otázka č. 12, Zdroj: Survio, 2021	43
Graf 13: otázka č. 13, Zdroj: Survio, 2021	44
Graf 14: otázka č. 14, Zdroj: Survio, 2021	45
Graf 15: otázka č. 15, Zdroj: Survio, 2021	45
Graf 16: otázka č. 16, Zdroj: Survio, 2021	46
Graf 17: otázka č. 17, Zdroj: Survio, 2021	46
Graf 18: otázka č. 18, Zdroj: Survio, 2021	47
Graf 19: otázka č. 19, Zdroj: Survio, 2021	48
Graf 20: otázka č. 20, Zdroj: Survio, 2021	49
Graf 21: otázka č. 21, Zdroj: Survio, 2021	49
Graf 22: otázka č. 22, Zdroj: Survio, 2021	50
Graf 23: otázka č. 23, Zdroj: Survio, 2021	50
Graf 24: otázka č. 24, Zdroj: Survio, 2021	51
Graf 25: otázka č. 25, Zdroj: Survio, 2021	52

Seznam příloh

Příloha č.1 ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů